8 MILINDA VẤN ĐẠO (Milindapañha) - Các Câu Hỏi Giảng Về Các Ví Dụ (Opammakathāpañhā)

Kinh Tiểu Bộ - Tập 5 (VNC PHVN, 2021)

CÁC CÂU HỎI GIẢNG VỀ CÁC ví DỤ (OPAMMAKATHĀPAÑHĀ) .

CÁC TIÊU ĐỀ (MÃTIKÃ)

Thưa Ngài Nāgasena, hội đủ bao nhiêu tính chất thì vi Tỳ-khưu chứng ngộ phẩm vi A-la-hán?

Tâu Đại vương, ở đây với vị Tỳ-khưu có ước muốn chứng ngộ phẩm vi A-la-hán thì:

Một tính chất của con vật có tiếng kêu ghê rợn nên được hành trì.
Năm tính chất của con gà trống nên được hành trì.
Một tính chất của con sóc nên được hành trì.
Một tính chất của con beo cái nên được hành trì.
Hai tính chất của con beo đực nên được hành trì.
Năm tính chất của con rùa nên được hành trì.
Một tính chất của cây tre nên được hành trì.
Một tính chất của cây cung nên được hành trì.
Hai tính chất của con quạ nên được hành trì.
Hai tính chất của con khỉ nên được hành trì.
Một tính chất của dây bầu nên được hành trì.
Ba tính chất của cây sen nên được hành trì.
Hai tính chất của hạt giống nên được hành trì.
Một tính chất của cây sālā xinh đẹp nên được hành trì.
Ba tính chất của chiếc thuyền nên được hành trì.
Hai tính chất của cái neo thuyền nên được hành trì.
Một tính chất của cột buồm nên được hành trì.
Ba tính chát của người thuyên trưởng nên được hành trì.
C e
Một tính chát của người làm công nên được hành trì.
Năm tính chát của biên cả nên đxrợc hành trì.
Năm tính chất của đất nên được hành trì.

Năm tính chất của nước nên được hành trì.
Năm tính chất của lửa nên được hành trì.
Năm tính chất của gió nên được hành trì.
Năm tính chất của núi nên được hành trì.
Năm tính chát của hư không nên được hành trì.

Năm tính chất của mặt trăng nên được hành trì.
Bảy tính chất của mặt trời nên được hành trì.
Ba tính chất của vị Sakkā nên được hành trì.
Bốn tính chất của vi Chuyển Luân nên được hành trì.
Một tính chất của loài mối nên được hành trì.
Hai tính chất của loài mèo nên được hành trì.
Một tính chất của loài chuột nên được hành trì.
Một tính chất của loài bò cạp nên được hành trì.
Một tính chất của loài chồn nên được hành trì.
Hai tính chất của loài chó rừng già nên được hành trì.
Ba tính chất của loài nai nên được hành trì.
Bốn tính chất của loài bò nên được hành trì.
Hai tính chất của loài heo nên được hành trì.
Năm tính chất của loài voi nên được hành trì.
Bảy tính chất của loài sư tử nên được hành trì.
Ba tính chất của loài ngỗng đỏ nên được hành trì.
Hai tính chất của loài sếu cái nên được hành trì.
Một tính chất của loài bồ câu nhà nên được hành trì.
Hai tính chất của loài chim cú nên được hành trì.
Một tính chát của loài chim gõ kiên nên được hành trì.
Hai tính chất của loài dơi nên được hành trì.
Một tính chất của loài đỉa nên được hành trì.
Ba tính chất của loài rắn nên được hành trì.
Một tính chất của loài trăn nên được hành trì.
Một tính chất của loài nhện đường nên được hành trì.
r y
Một tính chát của đứa bé đeo bâu vú nên được hành trì.
Một tính chất của loài rùa có đốm nên được hành trì.
Năm tính chất của khu rừng nên được hành trì.
Ba tính chất của cây cối nên được hành trì.
Năm tính chát của cơn mưa nên được hành trì.
MILINDAVẤNĐẠO^ 1097

Ba tính chất của ngọc ma-ni nên được hành trì. Bốn tính chất của người thợ săn nên được hành trì. Hai tính chất của người câu cá nên được hành trì. Hai tính chất của người thợ mộc nên được hành trì. Một tính chất của chum nước nên được hành trì. Hai tính chất của sắt đen nên được hành trì. Ba tính chất của cái lọng che nên được hành trì. Ba tính chất của thửa ruộng nên được hành trì. Hai tính chất của thuốc giải độc nên được hành trì. Ba tính chất của vật thực nên được hành trì. Bốn tính chất của người cung thủ nên được hành trì. Bốn tính chất của vi vua nên được hành trì. Hai tính chất

của người gác cổng nên được hành trì. Một tính chất của cối đá xay được hành trì. Hai tính chát của cây đèn nên được hành trì. Hai tính chất của loài chim công nên được hành trì. Hai tính chất của loài ngựa nên được hành trì. Hai tính chất của kẻ say rượu nên được hành trì. Hai tính chất của cái ngưỡng cửa nên được hành trì. Một tính chất của cái cân nên được hành trì. Hai tính chất của thanh gươm nên được hành trì. Hai tính chất của loài cá nên được hành trì. Một tính chất của kẻ vay nợ nên được hành trì. Hai tính chất của người bị bệnh nên được hành trì. Hai tính chất của người bi chết nên được hành trì. Hai tính chất của con sông nên được hành trì. Một tính chất của loài bò mộng nên được hành trì. Hai tính chất của con đường nên được hành trì. Một tính chát của người thu thuê nên được hành trì. Ba tính chất của kẻ trộm cướp nên được hành trì. Một tính chất của loài chim diều hâu nên được hành trì. Một tính chất của loài chó nên được hành trì. Ba tính chát của người thây thuôc nên được hành trì. Hai tính chất của người nữ mang thai nên được hành trì. Một tính chất của loài sơn dương nên được hành trì.

1098 KINH TIỂU BÔ

Hai tính chất của loài chim giẻ nên được hành trì. Ba tính chất của loài bồ câu nên được hành trì. Hai tính chất của người một mắt nên được hành trì. Ba tính chất của người cày ruộng nên được hành trì. Một tính chát của loài chó rừng giông Jambuka nên được hành trì. Hai tính chất của cái sàng loại nhỏ nên được hành trì. Một tính chất của cái muỗng nên được hành trì. Ba tính chất của người thâu nợ nên được hành trì. Một tính chất của người nghiên cứu nên được hành trì. Hai tính chất của người đánh xe nên được hành trì. Hai tính chát của người cung cáp thức ăn nên được hành trì. Một tính chất của người thợ may nên được hành trì. Một tính chất của người lái thuyền nên được hành trì. Hai tính chất của loài ong nên được hành trì. Các Tiêu đề được đầy đủ.

MILINDAVẨN ĐẠO 1099

L PHẨM LỪA (GADRABHAVAGGƠ)

ỉ. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI LỪA (Gadrabhañgapañho) -Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6MQt tính chất của con vật có tiếng kêu ghê rơn [loài lừa] nên được hành tri", một tính chất nên được hành tn ấy la điều nao? Tâu Đại vương, giông như loài lừa năm ở bát cứ nơi đâu: ơ đỉnh đông rác, ở ngã tư đường, ở giao lộ, ở công làng, ở đông trâu và không năm nhiêu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập có thể nằm sau khi đã trải xuống mảnh da ở bất cứ nơi đâu: ở tấm trải bằng cỏ, ở tấm trải bằng la, ơ chiec giường nho băng cay go, ơ nen đát, không nen năm nhiêu. Tâu Đại vương, điêu này là một tính chát của con vật có tiêng kêu ghê rợn [loài lừa] nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được đức Thê Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời, nói đến: "Này các Tỳ-khưuf giờ đây các đệ tử của Taf với gối kê đau là khúc go mục, sổng không xao lãng, cỏ nhiệt tâm trong việc nỗ lựcy Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến:1 "Đôi với vị đang ngôi với thê kiêt-già, trời mưa còn chưa làm ướt đâu gói, vầy là quá đủ cho sự an trú thoải mái của vỉ Tỳ-khưu có bản tánh cương quyéty uCâu hỏi về

tính chất của loài lira” là thứ nhất2

2. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHÁT CỦA LOÀI GÀ TRỐNG (Kukkatañgapañho) í. - Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Nm tính chất của loài gà trống nên được hành tri”năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài gà trống đi nghỉ ngơi đúng lúc đúng thời. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên quét dọn sân của bảo tháp đúng lúc đúng thời, rồi nên cung cấp nước uống nước rửa, nên chăm sóc cơ thể, nên tắm rửa, nên đảnh lễ bảo tháp, nên đi đến thăm viếng các

Theragāthāpāli (Trưởng lão kê), TTPV, tập 31, trang 229, câu kệ 985.

Tỳ-khưu trưởng thượng, roi nên đi vào nơi trông văng đúng lúc đúng thời. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhát của loài gà trông nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài gà trống thức dậy đúng lúc đúng thời. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên thức dậy đúng lúc đúng thời, nên quét dọn sân của bảo tháp, rồi cung cấp nước uống nước rửa, nên chăm sóc cơ thể, nên đảnh lễ bảo tháp, rồi nên đi vào nơi trống vắng thêm lần nữa. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài gà trống nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài gà trống sau khi bới đi bới lại mặt đất rồi nuốt miếng ăn vào. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi quán xét đi quán xét lại rồi mới nên nuốt vật thực vào: "Không phải để chơi giỡn, không phải vì đam mê, không phải để tô điểm, không phải đe trang sức. mà chỉ nhằm để duy trì, để nuôi dưỡng thân thể này. để ngăn ngừa sự tôn hại, đê hô trợ sự thực hành Phạm hạnh [nghĩ răng]: Như vây ta tiêu diệt cảm thọ cũ và sẽ không làm sanh lên cảm thọ mới, và sự sông còn, sự không bị chê trách và sự cư trú thoải mái sẽ có đến ta." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài gà trống nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến: “í như thịt của người con trai ở nơi sa mạc, giống như dầu bôi trơn cho trục xe, tương tợ như thế, người đã ăn vào vật thực nhằm mục đích sống còn, không bi đam say'" 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài gà trốnệ dầu sáng mắt cũng bị mù mờ vào ban đêm. Tâu Đại vương, tương tơ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập dầu không bị mù cũng nên là như mù, dầu ở trong rừng hay đang khi đi khất thực ở khu vực làng mạc nên là như mil, điếc, câm đối với các sắc, thinh, hương, vị, xúc và pháp quyến rũ, không nên nắm giữ hình tướng, không nên nắm giữ chi tiết. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của loài gà trống nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Mahā Kaccāyana nói đến:2 "Người có mắt nên là như kẻ mil, người có tai nên là như kẻ điếc, người có lưỡi nên là như kẻ câm, người có sức mạnh tợ như kẻ yểu đuổi, và khi có sự việc đã được sanh khởi, hãy nằm xuống ngủ như kẻ chếty 5. Tâu Đại vưcmg, còn có điều khác nữa, loài gà trống dầu đang bị tấn công bởi các cục đất, cây gậy, cây côn, cái vồ, cũng không lìa bỏ cái chuồng của mình. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập dầu đang làm công việc may y, đang làm công việc xây dựng công trình mới, đang thực hành phận sự và công việc, đang đọc tụng, đang bảo người khác đọc tụng, cũng không

nên lìa bỏ việc tác ý đúng đường loi. Tâu Đại vương, bản thân điều này chính là ngôi nhà của hành giả, tức là sự tác ý đúng đường lối. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ năm của loài gà trông nên được hành trì. Tâu2

2 Theragāthāpāli (Trưởng lão kệ), TTPV, tập 31, trang 143, câu kệ 501.

Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến: “Này các Tỳ-khuu, cái gì là hành xứ của vi Tỳ-khưu? Là lãnh vực tu tập có tỉnh chất truyền thống của bản thân, tức là bốn sự thiết lập niệmy Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Giống như con voi đang ngủ, không giẫm đạp lên cải vòi của nó. Nó nhận thức được vật ăn được và vật không ăn được, [nhận thức được] hành vi và suy nghĩ của bản thân. Y như thế ấy, người con trai của đức Phật, dẫu là không bi xao lãng, không nên xem thường lời dạy của đang Chiến Thắng ve sự tác ỷ cao quỷ toi thượng^ 46Câu hỏi về tính chất của loài gà trống" ỉa thứ nhỉ.

3. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI SÓC (Kalandakañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: wMột tmh chất của loài sóc nên được hành tri* một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? Tâu Đại vương, giống như loài sóc, khi kẻ thù địch lao đến thì ve vẫy cái đuôi và làm cho lớn lên, rồi xua đuổi kẻ thù địch bằng cay côn chính là cái đuôi ấy. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, khi kẻ thù phiền não lao đến, thì nên ye vẫy cây côn là sự thiết lập niệm và làm cho nó lớn lên, rồi xua đuổi tất cả phiền não bằn^ chính cây côn là sự thiết lập niệm ấy. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài sóc nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được Trưởng lão Cullapanthaka nói đến: "Khỉ nào các phiền não phá hoại đức hạnh của đời sống Sa-môn lao đến, chúng nên bi tiêu diệt một cách liên tục bang cây côn là sự thiết lập niệm y “Câu hỏi về tính chất của loài s6c” là thứ ba.

4. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI BEO CÁI (Dīpiniyañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà N^ài nói là: 66Một tính chất của loài beo cái nên được hành trì55, một tính chát nên được hành trì ấy là diều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài beo cái đậu thai chỉ có một lần, không tiếp tục đi đến với con đực nữa. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, VỊ hành giả thiêt tha tu tập sau khi nhìn thấy sự tiếp nối trong tương lai, sự tái sanh, việc nằm ở bào thai, sự chết, sự tan rã? sự hoại diệt, sự tiêu tan, nỗi sợ về luân hồi, khổ cảnh, Sự không tương xứng, sự dăn vặt, nên thực hiện tác ý đúng đường lôi răng: "Ta sẽ không tiếp tục về việc sanh ra lần nữa." Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài beo cái nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, VỊ Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Kinh tập?

3 Suttanipãta (Kỉnh tập), Kinh Người chăn bò Dhaniya, câu kệ 29.

"Tợ như con bò mộng đã cắt đứt các sự trói buộc, tợ như con voi đã bứt lìa sợi dây rừng thoi tha, Ta sẽ không đi đến việc nằm ở bào thai lần nữa. "Này vị trời, vậy nếu ngài

mong muốn, thì ngài hãy đổ mưa^ “Câu hỏi về tính chất của loài beo c” là thứ tư.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI BEO Đực (Dīpikañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6íHai tính chất của loài beo đực nên được hành tri”hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài beo đực ẩn núp nương vào lùm cỏ um tùm hoặc khu rừng um tùm hoặc đồi núi um tùm, rồi chộp lấy các con thú rừng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập nên tới lui nơi văng vẻ là cánh rừng rậm? gốc cây, sườn núi, thung lũng, hang núi, bãi tha ma, khu rừng thưa, đồng trống, đống rơm, nơi ít âm thanh, ít tiếng ồn, có bầu không gian vắng vẻ, tách biệt với dân chúng, thích hợp cho việc thiền tịnh. Tâu Đại vương, bởi vì trong khi tới lui nơi vắng vẻ, vị hành giả thiết tha tu tập chẳng bao lâu sau đạt được bản thê năng lực vê sáu thăng trí. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhát của loài beo đực nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được các vi Trưởng lão kết tập giáo pháp nói đến: "Cũng giống như con beo đực ẩn núp rồi chộp lấy các con thú rừng. Y như thế ấy người con trai này của đức Phật, vỉ có sự tu tập đã được gắn bó, vị hành , /í 9 ... . minh sát, đi vào khu rừng roi năm lây quả vi tôi thượng^ 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài beo đực sau khi giết chết bất cứ con thú nào, nếu con thú rơi bị rơi xuống ở sườn bên trái thì nó không ăn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên thọ dụng vật thực đã được tạo ra do việc cho tre, hoặc do việc cho lá, hoặc do việc cho bông hoa, hoặc do việc cho trái cây, hoặc do việc nhường chỗ tắm, hoặc do , r e # c việc cho đát sét, hoặc do việc cho bột tăm, hoặc do việc cho tăm xỉa răng, hoặc do việc cho nước súc miệng, hoặc do việc nịnh hót, hoặc do việc tâng bốc, hoặc do việc chiều chuộng, hoặc do việc chuyển tin bằng đôi chân, hoặc do công việc thay thuốc, hoặc do công việc đay tớ, hoặc do việc đi theo sự sai bảo, hoặc do thức ăn đổi thức ăn, hoặc do phát sanh bởi quà cáp, hoặc nhờ vào khoa địa lý, hoặc nhờ vào khoa chiêm tinh, hoặc nhờ vào khoa bói tướng, hoặc bởi bất cứ sự nuôi mạng sai trái nào khác đã bị đức Phật quở trách, tợ như con beo đực không ăn con thú rơi bị rơi xuống ở sườn bên trái. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài beo đực nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Mật ong và cháo được phát sanh do việc lan truyền của sự biểu hiện bằng lời nói, nếu ăn vào thi tôi có thể bỉ chê trách về sự nuôi mạng của tôi.

/ c 2 9 J 5 T X 7 A l Ji Thậm chỉ, nêu nội tạng của tôi rơi ra lòng thòng ở bên ngoài, dâu cho đang từ bỏ mạng sống, tôi vẫn không làm đổ vỡ sự nuôi mạng [chan chảnh]y 46Câu hỏi về tính chất của loài beo dực" là thứ năm.

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI RÙA (Kummañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Nm tính chất của loài rùa nên được hành tri”, năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài rùa là loài sống ở nước, sắp xếp chỗ trú ngụ ở ngay trong nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên lan tỏa toàn the the gian với tâm ý bao la, vĩ đại, không đo lường được, không thù oán, không hãm hại, đồng hành với từ ái, có lòng

thương tưởng đến sự lợi ích của tất cả các cá nhân có mạng sống và đang hiện hữu, rồi an trú. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài rùa nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài rùa trong khi nổi lên ở trong nước thì ngước đầu lên nhìn xem, nếu nhìn thấy ai đó thì ngay tại nơi ấy lặn xuống và chìm sâu [nghĩ rằng] “Ch& để những kẻ ấy nhìn thấy ta lần nữ%" Tâu Đại vương, tương tợ y như thế? vị hành giả thiết tha tu tập, khi các phiền não xâm nhập thì nên lặn xuống hồ nước là cảnh giới [của đe mục thiền] và nên chìm sâu [nghĩ rằng]: "Chở để các phiền não nhìn thấy ta lần nữa.,, Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài rùa nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài rùa sau khi đi ra khỏi nước thì sưởi ấm thân thể. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đưa tâm ý ra khỏi việc ngoi, đứng, nằm, đi kinh hành thì nên sưởi ấm tâm ý ở sự nỗ lực đúng đan. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài rùa nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, loài rùa sau khi đào đát thì sáp đặt chỗ ngụ ở nơi cô quạnh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên dứt bỏ lợi lộc, tôn kính, tiếng tăm, nên đi sâu vào nơi trống vang, cô quạnh, khu rừng lớn, khu rừng thưa, sườn núi, thung lũng, hang núi, nơi ít âm thanh, ít tiêng ôn, được tách biệt, nên đi đên chô trú ngụ ở ngay tại nơi cô quạnh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của loài rùa nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão upasena, con trai của Vanganta nói đen:4 "Vị Tỳ-khưu, vì nguyên nhân thiên tinh nên tới lui chô trú ngụ cô quạnh, ít tiếng ồnf được lai vãng bởi các thú dữ' 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài rùa trong lúc đi lang thang, nếu nhìn thấy cái gì hoặc nghe được cái gì, thì thu giấu các chân và cái đầu là thứ năm ở trong cái vỏ của mình, không cử động, có trạng thái im lặng, giữ yên, trong khi hộ trì thân thể.

4 Theragãthãpãịi (Trưởng lão kệ), TTPV, tập 31, trang 161, câu kệ 577.

Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, VỊ hành giả thiết tha tu tập ở tất cả các nơi, trong khi các sắc, thinh, hương, vị, xúc, pháp xâm nhập, thì không nên mở ra cánh cửa phòng hộ ở sáu căn, nên tập trung tâm trí, nên thực hành sự thu thúc, nên sông có niệm và có sự nhận biêt rõ trong khi hộ trì Sa-môn pháp. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của loài rùa nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ quý báu, bài Kinh Vỉ dụ con rùa: "Tg như cọn rùa đang thu lại các phân thân thê ở trong cái vỏ của mình, vi Tỳ-khim trong khỉ tập trung lại các sự suy nghĩ của tâm, không bị lệ thuộc, không quây roi kẻ khác, được hoàn toàn tịch tỉnh, không chửi măng bát cứ aiy ÍẾCâu hỏi về tính chất của loài rùa95 là thứ sáu.

7. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA CÂY TRE (Vamsañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: í6Một tính chất của cây tre nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như cây tre nghiêng theo làn gió, không chạy theo hướng khác. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên tuân theo giáo pháp của bậc Đạo sư gôm chín thê loại đã được đức Phật, Thê Tôn giảng dạy, nên duy trì các điêu cho phép và không bị chê bai, nên tầm cầu chỉ mỗi

Sa-môn pháp. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của cây tre nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Râhula nói đến: "Sau khi luôn luôn tuân theo giáo pháp của đức Phật gôm chín thê loại, sau khỉ duy trì các điều cho phép và không bị chê bai, tôi đã vượt lên trên chốn đọa đàyy 6íCâu hỏi về tính chất của cây tre" là thứ bảy.

8. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA CÂY CUNG (Capañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 66Một tính chất của cây cung nên được hành trì", một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như cây cung, được khéo chuốt, được đo đạc, uốn cong thật đồng đều cho đến đầu trên và đầu dưới, không cứng ngắc. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên tùy thuận đến các vi trưởng lão, mới tu, hoặc trung niên tương tợ như nhau, không tỏ ra đối nghịch. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của cây cung nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Bổn sanh "VidhurapuỊHỊaka:'"

5 Bổn sanh uBậc Sáng Suốt Vidhura" (Vidhurajātakam), số 545, TTPV, tập 34. (ND)

" Vị sáng trí nên uôn cong tợ như cây cung, tợ như cây tre đang nghiêng theo, không nên hành xử điều nghịch lại, vi ấy có the tru ở cho ngụ của đức vua." 66Câu hỏi về tính chất của cây cung" l thứ tám.

9. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI QUẠ (Vāyasañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 66Jỉai tính chất của loài quạ nên được hành tri", hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài quạ đi lang thang, dè dặt và e ngại, cẩn thận và đề phòng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên đi lại, dè dặt và e ngại, cẩn thận và đề phòng, với niệm được thiết lập, với các giác quan được thu thúc. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhát của loài quạ nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài quạ sau khi nhìn thấy bất cứ thức ăn nào thì chia sẻ với đồng loại rồi mới ăn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập, đối với các lợi lộc hợp pháp, được thọ nhận hợp pháp, thậm chí phần đã được đặt vào bình bát, đối với các lợi lộc có hình thức như thế không nên là vị thọ dụng mà không san sẻ với các vi đồng Phạm hạnh có giới dức. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài quạ nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Vào lúc ta có sự thực hành khổ hạnhf nếu họ đem lại cho ta phần đã đạt được theo khả năng, thì ta phân chia cho tát cả, sau đó mới thọ dụng phân d 6°Câu hỏi về tính chất của loài quạ59 là thứ chín.10

10. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI KHỈ (Makkatagapañho) 1. - Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 66Hai tính chất của loài khỉ nên được hành trì9\ hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài khỉ, trong khi đi đến chỗ trú, thì đi đến chỗ trủ ở khoảng trống có hình thức như thế: Là ở thân cây to lớn vĩ đại, được tách biệt, có cành lá ở mọi nơi, là chốn nương nhờ cho kẻ bị sợ hãi. Tâu Đại

vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên sống nương tựa vào vị thây, người bạn tót lành, có hình thức như vây: Là vi có liêm si, khéo cư xử, có giới hạnh, có thiện pháp, nghe nhiều, vi duy trì giáo pháp, đáng mến, đáng kính, đáng trọng, vị tuyên thuyết, có sự nhẫn nại với lời nói, vị giáo giới, vi giải thích, vị chỉ dạy, vị thức tỉnh, vị khuyến khích, vị tạo niềm phấn khởi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài khỉ nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài khỉ đi đứng ngồi chỉ ở trên cây, nếu nó rơi vào giấc ngủ thì nó trải qua việc trú đêm ở ngay tại chỗ ấy. Tâu

Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên có khuynh hướng ở rừng, nên đứng, di, ngôi, năm và rơi vào giác ngủ chỉ ở trong rừng, nên kinh nghiệm vê sự thiêt lập niệm ở ngay tại chô ây. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhì của loài khỉ nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: y "Ngay cả trong khỉ đi kỉnh hành, trong khỉ đứng, hoặc với việc ngôi và việc nằm, vi Tỳ-khưu chiếu sảng ở khu rừng, chỉnh khu rừng ấy được ca ngợi." 66Câu hỏi về tính chất của loài khí" là thứ mười. Phẩm Lừa ỉa phẩm thứ nhất

Phần tóm lược "[Loài lừa] có tiếng kêu khủng khiếp, loài gà trống, loài sóc, loài beo cái, loài beo đực, loài rùa, cây tre, cây cung và loài quạ, rồi loài khi.”

n. PHẨM BIỂN CẢ (SAMUDDAVAGGƠ)

ỉ. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA DÂY BÀU (Lābulatañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 44Một tính chất của dây bầu nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như dây bầu dùng những sợi tua đeo bám ở cọng cỏ, hoặc ở khúc cây, hoặc ở dây leo, rồi phát triển lên trên vật đó. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập, có ước muốn tiến triển ở phẩm vị A-la-hán, thì nên dùng ý đeo bám ở đối tượng [đề mục thiền], rồi tiến triển ở phẩm vi A-la-hán. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của dây bầu nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đên: "Giông như cái gọi là dây bâu đeo bám ở cọng cỏ, ở khúc cây, hoặc ở dây leo bằng những sợi tua, rồi từ đó phát triển lên trên. Y như thê âyt người con trai của đức Phật, có ước muôn vê quả vỉ A-la-hán, thì nên đeo bám ở đổi tượng [đề mục thiền], rồi tiến triển ở quả vỉ Vô hoc." “Câu hỏi về tính chất của dây bầu” là thứ nhất

2. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA CÂY SEN (Padumañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: wBa tính chất của cây sen nên được hành tri”, ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vuông, giống như cây sen được sanh ra ở nước, được phát triển ở nước, không bị lam lem bởi nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiêt tha tu tập không nên bi lâm lem trong mọi trường hợp ở gia đình, ở nhóm, về lợi lộc, về danh vọng, về sự tôn vinh, về sự nể vì? về các nhu cầu vật dụng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của cây sen nên được hành trì. 2.

Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa? cây sen vững vàng sau khi vươn lên khỏi nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập nên chế ngự tất cả [các pháp] thế gian, nên vươn lên? và nên vững vàng ở các pháp xuất thế gian. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của cây sen nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cây sen bị run rẩy, lay động vì gió dầu chỉ chút ít. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập

nên thực hành sự tự chế ngự, nên sống có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi ở các phiền não dâu chỉ chút ít. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của cây sen nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nổi đến: "Người có sự nhìn thay noi sợ hãi ở các tội loi nhỏ nhoi thọ trì và học tập ở các điều họcy “Câu hỏi về tính chất của cây sen” là thứ nhì.

3. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA HẠT GIỐNG (Bīfañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6'Hai tính chất của hạt giống nên được hành tH”, hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như hạt giống dầu là ít ỏi, đã được gieo ở thửa ruộng tốt, trong khi trời ban cho cơn mưa đúng đắn, thì sẽ tạo ra được rất nhiều kết quả. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, giới đã được thực hành theo cách nào mà sẽ tạo ra được toàn bộ quả vị của Sa-môn, thì vị hành giả thiết tha tu tập nên thực hành đúng đắn theo cách như vậy. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của hạt giống nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, hạt giống đã được trồng ở thưa ruộng khéo được làm sạch sẽ thì phát triển vô cùng nhanh chóng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập khéo nắm giữ được ý, làm cho ý được thanh tinh ở căn nhà trống vắng, rồi đặt ý vào thửa ruộng cao quý là sự thiết lập niệm, thì ý phát triển vô cùng nhanh chóng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của hạt giống nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Anuruddha nói đến: "Giông như hạt giông được thiêt lập ở thửa ruộng sạch sẽ, két quả của nó là doi dào, và còn làm cho người nông dân mừng rỡ. Y như thế ấy, tâm của vi hành giả đã được làm cho thanh tinh ở căn nhà trống văng thì phát triển vô cùng nhanh chóng ở thửa ruộng là sự thiêt lập niệmy wCâu hỏi về tính chất của hạt giống59 là thứ ba.

4. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHÁT CỦA CÂY SẢLÃ XINH ĐẸP (Sālakalyānikañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: “MQt tính chất của cây sālā xỉnh đẹp nên được hành tri* một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giông như cây sãlã xinh đẹp tăng trưởng luôn cả ở bên trong trái đất đến hơn một trăm cánh tay. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị .' r • r •

hành giả thiêt tha tu tập nên làm cho tròn đủ bôn quả vị Sa-môn, bôn tuệ phân tích, sáu thăng trí, và toàn bộ pháp Sa-môn ở ngay tại ngôi nhà trông văng. Tâu

Đại vương, điều này là một tính chất của cây sālā xinh đẹp nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Rāhula nói đến: "Loài cây có tên sālā xinh

đẹp, mọc ở trải đất, tăng trưởng luôn cả ở bên trong trải đất đen một trăm cảnh tay. r 2 -ai r Giông như vào lúc thời diêm đã đên, với sự trưởng thành cây ây vươn lên, tăng trưởng thậm chỉ một trăm cánh tay trong một ngày. Bạch đang Đại Hùng, tương tợy như thêf con tiên triền một cách tự nhiên ở ngôi nhà trông văng, tợ như cây sãĩã xinh đẹp tăng trưởng ở khoảng khôngy uCâu hỏi về tính chất của cây sãlã xinh đẹp59 là thứ tư.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CHIẾC THUYÊN (Nāvañgapañho) L Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6íBa tính chất của chiếc thuyền nên được hành tri", ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như chiếc thuyền giúp cho nhiều người vượt qua nhờ vào sự tập hợp đã được kết nối lại bằng nhiều loại cây gỗ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập sẽ vượt qua thế gian luôn cả chư thiên nhờ vào sự tập hợp đã được kết nối lại bằng nhiều hình thức giáo pháp như là cách cư XÍT, giới, đức hạnh, phận sự và công việc. Tâu Đại vương, điều này là tính chát thứ nhát của chiêc thuyên nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, chiếc thuyền chịu đựng lực đẩy gào thét của nhiều loại sóng, lực đẩy của dòng nước xoáy được lan rộng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên chiu đựng lực đẩy của nhiều loại sóng phiền não, lợi lộc, tôn vinh, danh vọng, danh tiếng, cúng dường, đảnh lễ, sự chê khen ở các gia tộc khác, và lực đẩy của nhiều loại sóng: Sướng, khổ, kính nể, khinh khi và sự sân hận. Tâu Đại vương, điều này là tính chát thứ nhì của chiêc thuyên nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, con co điêu khác nữa, chiêc thuyên di chuyên ở biên cả to lớn, khổng lồ, vô lượng, vô biên, không bờ bên kia, không bị xáo trộn, sâu thẳm, có tiếng ồn lớn lao vĩ đại, có sự chen chúc của các bầy cá là cá ông, cá voi, cá đao. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm cho tâm ý di chuyên ở sự lãnh hội và thâu triệt bôn chân lý vê ba luân, mười hai thể. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của chiếc thuyền nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ quý báu, Tương ưng sự thật: "Này các Tỳ-khỉm, trong lúc suy tư, các người nên suy tư về: 'Đây là khổ: nên suy tư về: 'Đây là nguyên nhân của khổnên suy tư về: 'Đây là sự diệt khonên suy tư ve: 'Đây là sự thực hành theo con đường đưa đen sự diệt khổ. ÍẾCâu hỏi về tính chất của chiếc thuyền59 là thứ năm.

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CÁI NEO THUYÊN (Nāvālagganakañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 66Hai tính chất của cái neo thuyền nên được hành tri"hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như cái neo thuyền giữ chặt, duy trì con thuyền ở nơi biển cả to lớn khổng lồ, trên mặt nước bị hỗn độn, bi khuấy động bởi những đợt dồn dập của nhiều làn sóng, không cho lôi đi theo hướng chính hướng phụ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên giữ chặt tâm ở sự xung đột lớn lao vĩ đại của các suy tư, ở sự dồn dập của những làn sóng luyến ái, sân hận, si mê, không cho lôi đi theo hướng chính hướng phụ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của cái neo thuyền nên được hành trì. 2.

Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa cái neo thuyền không nổi lên, nó chìm xuống thậm chí cả trăm cánh tay ở trong nước, nó giữ chặt con thuyền, duy trì ở vị trí. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập không nên nổi lên ở trên đỉnh của lợi lộc, ở trên đỉnh của danh vọng, ở các sự lợi lộc, danh vọng, tôn vinh, kính ne, đảnh lễ, cúng dường, trọng vọng, nên duy trì tâm chỉ ở mỗi việc làm cho cơ the được song còn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của cái neo thuyền nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Giống như cái neo không nổi lêĩi ở biển mà chìm xuống, y như thế ấy, các ngươi chớ noi lên ở lợi lộc và tôn vinh mà hãy chìm xuốngy 6'Câu hỏi về tính chất của cái neo thuyền55 là thứ sáu.

7. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CỘT BUỒM (Kūpañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: ĔÍMột tính chất của cột buồm nên được hành t", một tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như cột buồm chịu đựng dây thừng, dây đai và cánh buồm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có đầy đủ niệm và sự nhận biết rõ, nên có sự thực hành việc nhận biết rõ trong khi đi tới trong khi đi lui, khi nhìn qua khi nhìn lại, khi co tay khi duỗi tay, trong việc mang y hai lớp, bình bát và y phục, khi ăn, khi uống, khi nhai, khi nếm, ở hành động đại tiện tiểu tiện, khi đi, khi đứng, khi ngoi, khi ngủ, khi thức, khi nói, khi im lặng. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của cột buồm nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến: "Này các Tỳ-khưuf vị Tỳ-khưu nên sống có niệm, có sự nhận biết rõ; đây là lời dạy của chúng ta cho các ngươi." uCâu hỏi về tính chất của cột buồmw là thứ bảy.

MILINDA VẤN ĐẠO nil

8. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA NGƯỜI THUYỀN TRƯỞNG (Niyāmakañgapañho) L Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: “Ba tính chất của người thuyền trưởng nên được hành trì99, ba tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như người thuyền trưởng, ngày đêm, thường xuyên, liên tục, không xao lãng, gắng sức, ra sức, điều khiển con tàu di chuyển. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, trong khi kiểm soát tâm, nên kiểm soát tâm bằng sự tác ý đúng đường lối, ngày đêm, thường xuyên, liên tục, không xao lãng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của người thuyền trưởng nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Pháp cú:6 "Các ngươi hãy thích thú trong sự không phóng dật, hãy phòng hộ tâm của mình, hãy đưa bản thân ra khỏi chốn kho đau, tợ như con voi bị vướng trong vũng bùn [co gang lê than ra khỏi bãi lầy]r 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa đối với người thuyền trưởng bất cứ việc gì ở biển cả là tốt hay là xấu, tất cả các điều ấy đều được biết đến. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên nhận biết thiện hay bất thiện, có tội lỗi hay không tội lỗi, hạ liệt hay cao quý, tối hay sáng hay có sự xen lẫn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của người thuyền trưởng nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa người thuyền trưởng đánh dấu ở bộ phận điều khiển [nói rằng]: "Chớ có người nào chạm đến bộ phận điều khiển.” Tâu Đại

vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm dấu ấn về sự thu thúc ở tam rằng: "Chớ suy tư về bất cứ suy tư nào ác và bất thiên.” Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của người thuyền trưởng nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ cao quý: "Này các Tỷ-khưu, các ngươi chớ suy tư vê các điêu suy tư ác và bát thiện, như là sự suy tư về ái dục, sự suy tư về oán hận, sự suy tư về hãm hạiy ÍẾCâu hỏi về tính chất của người thuyền trưởng55 là thứ tám.

9. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA NGƯỜI LÀM CÔNG (Kammakārañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: "M0t tính chất của người làm công nên được hành trì", một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như người làm công suy nghĩ như vay: "Là người làm thuê, ta làm công việc ở chiếc thuyền này, nhờ vào chiếc thuyền này mà ta

6Dh. v. 327.

đạt được thức ăn và tiền công, ta không nên tạo ra sự xao lãng, chiếc thuyền này sẽ được chuyển vận nhờ vào ta có sự không xao lãng?5 Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên suy nghĩ như vây: "Trong khi quán sát vê thân tứ đại này, ta thường xuyên, liên tục không xao lãng, có niệm được thiết lập, có niệm, có sự nhận biết rõ, được đinh tĩnh, có tâm chuyên nhất, ta nên thực hiện sự không xao lãng [nghĩ rằng]: 'Ta sẽ được hoàn toàn tự do đối với các sự sanh-gibenh-chết-sầu-bi-kh6ưu-nO'" Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của người làm công nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đen: "Ngươi hãy quán sát về thân này, hãy biết toàn diện [về nó] lần nay, lần khác. Sau khi nhìn thấy bản thể thật ở thân, ngươi sẽ thực hiện việc cham dứt khổ đau." 66Câu hỏi về tính chất của người làm Cong59 là thứ chín.

10. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA BIỂN CẢ (Samuddañgapañho) ỉ. - Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Năm tính chất của biển cả nên được hành tri”, năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giông như biên cả không sông chung với xác chét. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên sống chung với luyến ái, sân hận, si mê, ngã mạn, tà kiến, gièm pha, thù oán, ganh ty, bon xẻn, gian trá, xảo quyệt, lừa đảo, không hài hòa, hạnh kiểm xấu và các bợn nhơ phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của biển cả nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, biển cả, trong khi cất giữ sự tích lũy nhiều loại châu báu là ngọc trai, ngọc mani, ngọc bích, xà cừ, đá quý, san hô, pha-lê, bạc, vàng, ngọc ruby, ngọc mắt mèo thì che đậy lại, không vung vãi ở bên ngoài. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, sau khi chứng đắc nhiều loại châu báu đức hạnh là dạo, quả, thiền, sự giải thoát, định và sự chứng đạt, minh sát và sáu thắng trí thì nên che giấu, không nên đưa ra bên ngoài. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của biển cả nên được hành trì/ 3. Tâu Đại vương, còn có

điêu khác nữa, biên cả sông chung với các chúng sanh to lớn vĩ đại. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành ẹiả thiết tha tu tập nên sống nương tựa vào vị đồng Phạm hạnh, là người bạn tốt lành, ít ham muốn, tự biết đủ? nói về pháp từ khước, có lối sống giảm thiểu, hội đủ tánh hạnh, có liêm sỉ, khéo cư xử, đáng kính, đáng trọng, vị tuyên thuyết, có sự nhẫn nại với lời nói, vị la rầy, có sự chê trách điều xấu, vị giáo giới, vi giáo hóa, vị giải thích, vị chỉ dạy, vị thức tỉnh, vi khuyến khích, vi tạo niềm phấn khởi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của biển cả nên được hành trì.

MILINDA VẤN ĐẠO 1113

4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, biển cả mặc dầu được làm đầy bởi trăm ngàn con sông như là Gañgā, Yāmunā, Aciravatī, Sarabhū, Mahī, v.v... chứa đựng nước nguồn và bởi các cơn mưa ở khônệ trung, cũng không tràn qua khỏi bờ của nó. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiết tha tu tập không nên thực hiện việc vi phạm các điều học một cách cố ý vì lý do lợi lộc, tôn vinh, danh tiếng, đảnh lễ, kính nê, cúng dường, thậm chí có nguyên nhân là mạng sống. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của biển cả nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến: "Này Pahārāda, cũng giống như đại dương có pháp bền vững không tràn qua khỏi bờ, này Pahārāda, tương tợ y như the, điều học nào đã được Ta quy đinh cho các đệ tử, các đệ tử của Ta, dầu có nguyên nhân là mạng sống, cũng không vi phạm điều ấy'" 5. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, biên cả không bi tràn đây bởi tát cả các dòng sông Gañga, Yāmunā, Aciravatī, Sarabhū, Mahī và bởi các cơn mưa ở không trung. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên được thỏa mãn với việc đọc tụng, việc vân hỏi, việc nghe, việc xác đinh, việc nhận thức, việc đã được chuyên sâu về Luật và Vi diệu pháp, việc tranh luận về Kinh, sự quy đinh từ; sự liên kết từ, sự phân tích từ, và giáo pháp cao quý của đấng Chiên Thắng gồm chín thể loại. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của biển cả nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Bổn sanh "Suĩasoma: "Giống như ngọn lửa đang thiêu đốt cỏ và củi, hoặc là biển cả không được thỏa mãn với những dòng sông, này vỉ vua hạng nhất, y theo như vậy những bậc sáng trí này, sau khỉ lăng nghe, không được thỏa mãn với điêu đã được khéo nóiy “Câu hỏi về tính chất của biển cả" là thứ mười. Phẩm Biển cả là phẩm thứ nhì.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY "Dây bầu, cây sen, hạt giống, cây sālā xinh đẹp, chiếc thuyền, cái neo thuyền, cột buồm, người thuyền trưởng là tương tợ, người làm công và biển cả9 phẩm [này] được gọi với tên ấy."

7 Bổn sanh t4Đại Sutasoma,9 (Mahāsutasomajātakam), số 537, TTPV, tập 33.

1114 KINH TIỂU BỒ

m. PHẨM ĐẤT (PATHAVIVĀGGO)

1. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA ĐẤT (Pathavyañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6íNăm tính chất của đất nên được hành trì, năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào?95 -Tâu Đại vương, giống như đất là khi có kẻ đang

vung vãi các vật được ưa thích hay không được ưa thích như là long não, gỗ tagara, gỗ tràm hương, nghệ, v.v... cũng như đang vung vãi mật, đàm, mủ, máu, mồ hôi, mỡ? nước miếng, nước mũi, nước ở khớp xương, nước tiểu, phân, v.v... thì cũng y như thế ấy. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập trong mọi trường hợp về các việc được ưa thích hay không được ưa thích như là về có lợi lộc và không có lợi lộc, về có danh tiếng và không có danh tiếng, về chê trách và khen ngợi, về an lạc và khổ đau thì cũng nên là y như thế ấy. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của đất nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, đất lánh xa việc trang điểm, trang sức, và được bao phủ bang mùi hương của chính nó. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên lánh xa việc trang sức, nên bao phủ bang mùi hương giới hạnh của chính mình. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của đất nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, đất không có khoảng trống, không có chỗ nứt, không có lỗ hổng, dày đặc, được trải rộng. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vi hành giả thiết tha tu tập nên có giới không có khoảng trong, không có mảnh bể, không có chỗ nứt, không có lỗ hổng, dày đặc, được trải rộng. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của đát nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, đất là không mệt nhọc trong khi nâng đỡ làng mạc, thị trấn, thành phố, xứ sở, cây cối, núi, sông, ao, hồ, thú rừng, chim, con người, đàn ông5 đàn bà, tập the. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập là không mệt nhọc trong những việc thuyết giảng giáo pháp, trong khi giáo giới, trong khi giáo hóa, trong khi giải thích, trong khi chỉ dạy, trong khi thức tỉnh, trong khi khuyến khích, trong khi tạo niềm phấn khởi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của đất nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, đất được thoát ra khỏi sự nuông chiêu hay ghét bỏ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập nên sống với tâm ý tương tợ như trái đất, là được thoát ra khỏi sự nuông

chiều hay ghét bỏ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của đất nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được nữ cư sĩ Cullasubhaddā nói đến trong lúc công bố về pháp Sa-môn của mình: "Với tâm ỷ bi nổi giận, nếu một tay có lưỡi bủa thì cỏ thể chẻm; khi được vui thích, nếu một tay có vật thơm thì có thể bôi thoa. Không có sự ghét bỏ ở người ây, thì sự luyên ái ở người này không được biết đến, những tâm ấy tương tợ như đất, các pháp Sa-môn của tôi là tương tợ như thếy 6Câu hỏi về tính chất của đất" là thứ nhất

2. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA NƯỚC (Āpañgapañho) L Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: uNăm tính chất của nước nên được hành tii'1 năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như nước khéo được ổn định, không bị lay chuyển, không bi khuấy động, được hoàn toàn trong sạch từ bản thể. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên loại trừ sự gạt gẫm, tán phét, gợi ý, lừa bịp, nên khéo được ổn đinh, không bị lay chuyển, không bị khuấy động, được hoàn toàn trong sạch từ bản thể. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của nước nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, nước là được ổn

định với bản thể mát lạnh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên đầy đủ lòng nhẫn nại, từ ái và thương xót, có sự tầm cầu việc lợi ích, nên là người có lòng bi mẫn đối với tất cả chúng sanh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của nước nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, nước làm vật không trong sạch trở thành trong sạch. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập dầu là ở làng hay ở rừng, không nên có sự tranh tụng, không tạo cơ hội, trong mọi trường hợp, đối với thầy tế độ, đối với thầy dạy học, đối với các vị tương đương thầy dạy học. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của nước nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, nước được nhiêu người mong mỏi. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên là vi ít ham muốn, tự biết đủ, sống tách ly, có sự thiền tịnh, thường xuyên được tất cả thế gian mong mỏi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của nước nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, nước không đem lại sự bất lợi cho bất cứ người nào. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên làm điều ác bằng thân, khẩu, ý, là nhân gây ra sự xung đột, sự cãi cọ, sự tranh luận, sự tranh cãi, sự tham thiền bị bỏ bê, sự không thích thú đối với các người khác. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của nước

nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vị Trời nổi đến σBổn s/í"Kaa:"8 “Này Sakkā, vị chúa tể của tất cả chủng sinh, Ngài đã ban cho Ta đặc ân. Này Sakkā, mong rang việc đã làm bởi Ta bang tăm hoặc than không gây hại đến bất cứ người nào, vào bất cứ lúc nào. Này Sakkā cao quỷ, điều này là đặc ân^ “Câu hỏi về tính chất của nước" là thứ nhỉ.

3. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LỬA (Tejañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Nm tính chất của lửa nên được hành tri”, năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giông như lửa thiêu đót cỏ, củi, cành, lá. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, với vị hành giả thiết tha tu tập, những phiền não nào ở bên trong hoặc bên ngoài, do sự tiếp nhận [của giác quan] ở đối tượng được ưa thích hay không được ưa thích, tất cả các phiền não ấy nên được thiêu đốt bằng ngọn lửa trí tuệ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của lửa nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, lửa không có lòng trắc ẩn, không CÓ lòng thương xót. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập không nên thể hiện lòng thương xót hay trắc ẩn đối với tất cả các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của lửa nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, lửa hủy diệt sự mát lạnh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm sanh lên ngọn lửa có sức nóng của sự tinh tấn rồi nên hủy diệt các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của lửa nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, lửa tạo ra sự nóng nực, và được thoát ra khỏi sự nuông chiều hay ghét bỏ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên an trú với tâm ý tợ như lửa, được thoát ra khỏi Sự nuông chiêu hay ghét bỏ. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ tư của lửa nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có

điêu khác nữa, lửa tiêu diệt bóng tôi, phô bày ánh sáng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi tiêu diệt bóng tối vô minh rồi nên phô bày ánh sáng của trí tuệ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của lửa nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến trong khi giáo giới cho Râhula, người con trai của mình: “Này Rãhula, con hãy phát triến sự tu tập tương tợ lửa. Này Rãhuỉa, bởi vĩ đoi với người đang phát triển sự tu tập tương tợ lửa thì các pháp bất thiện chưa

8 Bổn sanh “An sĩ Kapha" (Kanhajātakam), số 440, TTPV, tập 32. (ND)

sanh khởi [sẽ] không sanh khởi, và các bất thiện pháp đã sanh khởi sẽ không chiếm cứ tâm và ton tạiy “Câu hỏi về tính chất của lửa59 là thứ ba.

4. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA GIÓ (Vāyuñgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6íNam tính chất của gió nên được hành trì59, năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như gió thổi vào bên trong cụm rừng đã khéo được trổ hoa. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thích thú ở bên trong khu rừng các đối tượng [của đề mục thiền] đã được trổ bông hoa cao quý của sự giải thoát. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của gió nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, gió làm lay động các lùm cây cối mọc ở trái đất. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập đã đi vào bên trong khu rừng và trong khi đang suy xét về các pháp tạo tác thì nên làm lay động các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của gió nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, gió đi lại ở không trung. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập nên khiên cho tâm ý hoạt động ở các pháp vượt trên thế gian. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của gió nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, gió thưởng thức mùi hương. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thưởng thức hương thơm về giới của bản thân. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của gió nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, gió là không chỗ ngụ, không nhà ở. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên được giải thoát ở mọi nơi, không chỗ ngụ, không nhà ở, không thân thiết. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của gió nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Kỉnh tập\ “Sợ hãi sanh ra từ sự thân thiêt, bụi bặm sanh ra từ nhà ở, không nhà ở không thân thiết, quả thật điều ấy là quan điểm của bậc hiền triếty 6Câu hỏi về tính chất của gi6” là thứ tu*.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHÁT CỦA NÚI (Pabbatañgapañho) ỉ. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: wNam tính chất của núi nên được hành tri”năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như núi không bi dao động, không thể bị lay độnệ, không có sự rúng động. Tâu Đại vương, txrơng tợ y như the, vị hành giả thiêt

tha tu tập về việc kính nể [hay] không kính nể, tôn vinh [hay] không tôn vinh, cung kính [hay] không cung kính, có danh tiếng [hay] không có danh tiếng, sự chê trách hay khen ngợi, an lạc hay khổ đau, được ưa thích hay không được ưa thích, trong mọi trường hợp, không nên luyến ái ở các vật gây luyến ái là các sắc, thinh, hương, vị? xúc, pháp, không nên sân ở các vật gây sân, không nên si mê ở các vật gây si mê, không bị lay động, không bi dao động, tợ như núi là không dao động. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhất của núi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến:9 "Giong như tảng đá cứng rắn không lay chuyển bởi gió, tương tợ như thế các bậc trí không chao động giữa những sự chê khen, 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, núi là cứng rắn, không giao du với bất cứ cái gì. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên cứng cỏi, không nên giao du, không nên thực hiện việc giao tiếp với bất cứ ai. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của núi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nổi đến:10 "Không gần gũi với cả hai hạng n^ười tại gia và hạng người xuất gia, không lai vãng các gia đình, ít ham muôn, ta gọi vị ây là Bà-la-mông 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, hạt giông không phát triên ở núi. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên để cho các phiền não phát triển ở tâm của mình. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của núi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Subhũti nói đến: “Khi nào tâm liên hệ đến ái luyến khởi lên ở tôi, sau khi tự bản thân quản xét, chỉ một mình tôi thuần hóa nó. Ngươi bi luyến ái ở các vật gây luyến ái, bi sân ở các vật gây san, bỉ si mê ở các vật gây si mê, ngươi hãy lìa khỏi khu rừng. Chỗ trú ngụ này dành cho các vi đạo sĩ khổ hạnh thanh tỉnh, không bi ô nhiễm, ngươi chớ làm ô uế sự thanh tịnh, ngươi hãy lìa khỏi khu rừng" 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, núi thì vươn lên cao. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên vươn lên cao nhờ vào trí tuệ. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ tư của núi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, VỊ Trời Vượt Trội Các Vi Trời nồi đến:11 "Vào lúc bậc sảng trí xua đi sự xao lãng bang sự không xao lãng, sau khỉ leo lên tòa lâu đài trí tuệ, không còn sầu muộn, nhìn xuống đám người bi sầu

9 Dh. v. 81. ỈQDh. v. 404. 11 Dh. v. 28.

A 1 \ r , r r l \ Ấ muộn, tợ như người sảng suôt đứng ở ngọn núi nhìn xuồng những người ngu si đứng ở trên mặt đất." 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, núi không bị nhô lên không bị lõm xuống. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên thể hiện sự hứng chí hay nản lòng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của núi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được nữ cư sĩ Cūlasubhaddā nói đến trong lúc công bố về pháp Sa-mon của mình: “Thể gian hứng chỉ vì lợi lộc, nản lòng vì không lợi lộc. Những vi đứng yên một chô dâu có lợi lộc hay không có lợi lộc, những vỉ như thê áy là những vỉ Sa-mon của t6i' “Câu hỏi về tính chất của nhi” là thứ năm.

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHÁT CỦA HƯ KHÔNG (Ākāsañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngai nói là: uNām tính chất của hư không nên được hành năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như hư không là hoàn toàn không thể nắm được. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên là hoàn toàn không bị nắm được bởi các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của hư không nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, hư không được các vị ẩn sĩ, đạo sĩ khổ hạnh, chúng sanh và các bầy chim thường lui tới. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên đê tâm thường lui tới ở các pháp tạo tác [nhận biết rằng]: “Là vô thường, khổ não, vô ngãL” Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của hư không nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, hư không sẽ gây ra sự run sợ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiêt tha tu tập nên làm cho tâm bị kinh động về sự tiếp nối tái sanh ở tát cả các cõi, không nên tạo ra sự khoái lạc. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của hư không nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, hư không là vô biên, vô lượng, không thể ước lượng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiết tha tu tập nên có giới hạnh vô biên, có trí tuệ vô lượng. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ tư của hư không nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, hư không là không dính mắc, không bị bám víu, không bị dựa dẫm, không bị vướng bận. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên là không dính mắc trong mọi trường hợp: về gia đình, đồ chúng, lợi lộc, chỗ ngụ, sự vướng bận, và tất cả các phiền não, nên là không bi bám víu, không bị dựa dẫm, không bị vướng bận. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ năm của hư không nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến trong khi giáo giới cho Râhula, người con trai của mình:

1120 * KINH TIÊU Bỏ

“Này Rāhulaf cũng giống như hư không không trụ lại ở bất cứ chỗ nào. Này Rãhula, tương tợy như thêf con hãy phát triên sự tu tập tương tợ hư không, Này Rãhula, bởi vì đổi với người đang phát triển sự tu tập tương tợ hư không, các xúc làm hài lòng, làm thích ỷ đã được sanh đi sanh lại sẽ không chiếm cứ tâm và tồn tạiy “Câu hỏi về tính chất của hư không99 là thử sáu.

7. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA MẶT TRĂNG (Candañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 64Năm tính chất của mặt trăng nên được hành tri”năm tính chất nên được hành trì ấy là các điểu nào? -Tâu Đại vương, giống như mặt trăng, trong khi mọc lên ở thượng huyền, phát triển thêm dần dần. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên phát triển thêm dần dần về tánh hạnh, giới đức, phận sự và pháp hành, về kinh điển và sự chứng đắc, về thiền tinh, về việc thiết lập niệm, về các quyên, vê trạng thái các giác quan được canh phòng, vê tính chát biêt vừa đủ trong vật thực, về việc gắn liền với sự tỉnh thức. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của mặt trăng nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, mặt trăng có sự nôi bật vĩ đại. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên có sự nôi bật vĩ đại về ước muốn. Tâu Đại vương, điều này

là tính chất thứ nhì của mặt trăng nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, mặt trăng di chuyên vào ban đêm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên ẩn dật. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của mặt trăng nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trăng có cung điện là biểu hiện. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có giới là biểu hiện. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của mặt trăng nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trăng mọc lên, [là vật] được yêu câu, được mong mỏi. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập, đã được yêu cầu, đã được mong mỏi, nên đi đến các gia đình. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của mặt trăng nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ quý báu: “Này các Tỳ-khưu, giống như mặt trăng các người hãy đi đến các gia đĩnh, hãy vô cùng dè dặt ve thân, hãy dè dặt ve tâm, luôn luôn là người mới ở các gia đình, không được thô tháoy í6Câu hỏi về tính chất của mặt trăng" là thứ bảy.

8. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA MẶT TRỜI (Suriyañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà NgAi nói ỉa: 6íBảy tính chất của mạt trời nên được hành tìi”bảy tính chát nên được hành trì ấy là các điếu nào? -Tâu Đại vương, giống như mặt trời khiến cho tất cả nước khô kiệt. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm cho tất cả phiền não khô kiệt, không còn dư sót. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhát của mặt trời nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trời tiêu diệt bóng đêm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên tiêu diệt tất cả sự tối tăm của ái luyến, sự tối tăm của sân hận, sự tối tăm của si mê5 sự tối tăm của ngã mạn, sự tôi tăm của tà kiên, sự tôi tăm của phiên não, tát cả sự tôi tăm của các ác hạnh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của mặt trời nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, mặt trời di chuyên một cách liên tục. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thực hiện sự tác ý đúng đường lối một cách liên tục. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của mặt trời nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trời có vòng hoa ánh sáng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có vbng hoa là các đối tượng [của đề mục thiền]. Tâu Đại vương, điều này là tính chát thứ tư của mặt trời nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trời di chuyển, trong khi sưởi ấm đám đông dân chúng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên sưởi ấm thế gian luôn cả chư thiên bằng tánh hạnh, giới đức, phận sự và pháp hành, bằng các thiền, các sự giải thoát, các tầng định, các sự chứng đạt, các quyền, các lực, các chi phần đưa đến giác ngộ, các sự thiết lập niệm, các chánh tinh tấn và các nền tảng của thần thông. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của mặt trời nên được hành trì. 6. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, mặt trời di chuyển, bi lo sợ vì nỗi sợ hãi thần Râhu [hiện tượng nhật thực]. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên nhìn thấy các chúng sanh bi vướng víu vào các nết hạnh xấu xa, khổ cảnh, sự thành tựu của nghiệp không giống nhau và khó tránh né, đọa xứ vào mạng lưới phiền não, bị trói buộc vào sự chằng chịt của tà

kiến, bị rơi vào đường lối sai trái, đang thực hành đạo lộ xấu xa, và nên làm cho tâm ý bị kinh động với nỗi kinh động và sợ hãi lớn lao. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ sáu của mặt trời nên được hành trì. 7. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, mặt trời giúp cho nhìn thây các sự việc tốt đẹp và xấu xa. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên giúp cho nhìn thấy các quyền, các lực5 các chi phần đưa đen giác ngộ, các sự thiết lập niệm, các chánh tinh tấn, các nền tảng của thần thông, các pháp

thuộc thê gian và xuât thê gian. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ bảy của mặt trời nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Vañgasa nói đến: "Cũng giống như mặt trời, trong khỉ mọc lên, giúp cho nhìn thấy dảriẸ vóc của các loài sỉnh vật, sự trong sạch và luôn cả sự không trong sạch, sự tốt đẹp và luôn cả sự xấu xa. Tương tợ như thế, vi Tỳ-khiru có sự ghi nhớ về ^iáo pháp, giống như mặt trời dang mọc lên, giúp cho người bỉ vô minh che lâp nhìn thây con đường có nhiều lôiy “Câu hỏi về tính chất của mặt trời^ là thứ tám.

9. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA VỊ SAKKĀ (Sakkañgapañho) L-Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: í6Ba tính chất của vi Sakkā12 nên được hành tri'1 ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như vị Sakkā đạt được sự an lạc toàn diện. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thích thú với sự an lạc toàn diện của cuộc sống tách biệt. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhát của vị Sakkā nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, vị Sakkā sau khi nhìn thấy chư thiên thì tiếp đón và tạo ra niềm vui [cho họ]. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên tiếp đón cái tâm ý không trì trệ, không thụ đông, được an tịnh ở các thiện pháp, nên tạo ra niềm vui, nên khơi dậy, nên găng sức, nên nỗ lực. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhì của vị Sakkā nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, sự bất mãn không sanh khởi ở vị Sakkā. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập ở căn nhà trống vắng, không nên làm sanh khởi sự bất mãn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của vị Sakkā nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Subhũti nói đến: "Bạch đấng Đại Hùng, kể từ khỉ con đã được xuất gia trong giáo pháp của Ngài, con biêt chác chăn là không có ỷ nghĩ nào có liên hệ đên dục lạc đã được sanh khởi' í6Câu hỏi về tính chất của vi Sakkā” là thứ chín.

10. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA VỊ CHUYỂN LUÂN (Cakkavatyañgapañho) l. - Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6íBốn tính chất của vi Chuyển Luân nên được hành tri”bốn tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào?

12 Sakka là tên của vị Thiên chủ, vị chúa của chư thiên, vị cai quản cõi trời Tāvatimsa. (ND)

-Tâu Đại vương, giông như vị Chuyên Luân thu phục người băng bôn việc thu phục. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thu phục, nên hỗ

trợ, nên làm hài lòng tâm của bốn tập thể.13 Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của vị Chuyển Luân nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, bọn trộm cướp không nổi dậy ở trong lãnh địa của vị Chuyển Luân. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiêt tha tu tập không nên đê cho các ý nghĩ suy tâm vê ái dục, oán hận và hãm hại sanh khởi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của vị Chuyển Luân nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến: "Và người nào thích thủ trong sự yên tịnh của tư duy, tu tập về đề mục tử r thi, luôn luôn cỏ niệm, quả vây người ây sẽ thủ tiêu, người ây sẽ cát đứt sự trói buộc của Ma vươngy 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, vị Chuyên Luân ngày ngày di chuyển dọc theo đại địa cầu được bao bọc bởi biển cả, trong khi xem xét các việc thiện ác. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập ngày ngày nên quán xét hành động của thân, hành động của khẩu và hành động của ý rằng: “C6 phải ngày trôi qua mà ta sẽ không có lỗi lầm do ba chỗ [thân, khẩu, y]?” Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của vị Chuyển Luân nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tăng chi bộ quý giá: "Bậc xuất gia nên thường xuyên quán xét răng: Ta đã như thê nào khi ngày và đêm trôi qua?" 4. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, vị Chuyên Luân có sự bảo vệ bên trong và bên ngoài khéo được bố trí. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiêt tha tu tập nên thiêt lập người gác công là niệm nhăm sự bảo vệ đối với các phiền não bên trong và bên ngoài. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của vị Chuyển Luân nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các VỊ Trời nói đến: “Này các Tỳ-khưuf có người gác công là niệm, vỉ Thánh đệ tử dứt bỏ bát thiện, phát triển thiện, dứt bỏ điều lầm lỗi, phát triển điều không lầm lỗi, gìn giữ bản thân trong s ạch y uCâu hỏi về tính chất của vị Chuyển Luân95 là thứ mười. Phẩm Đất là phẩm thứ ba.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY r "Đát, nước, lửa, gió, núi, hư không, mặt trăng, mặt trời, vị Sakkā và vị Chuyển Lu2n."

13 Bốn tập thể là tập thể Tỳ-khưu, Tỳ-khưu-ni, cận sự nam và cận sự nữ. (ND)

IV PHẨM MÓI (UPACIKĀVAGGO)

1. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI MÓI (Upacikañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6íMột tính chất của loài mối nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài mối sau khi thực hiện mái che ở phía trên và canh giữ bản thân, rồi di chuyển ở khu vực kiếm ăn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi thực hiện mái che là sự thu thúc về giới và canh giữ tâm ý9 rồi nên đi khất thực. Tâu Đại vương, với mái che là sự thu thúc vê giới, vị hành giả thiêt tha tu tập vượt qua tát cả sợ hãi. Tâu Đại vương, điêu này là một tính chát của loài môi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão upasena Vañgantaputta nói đến: "Vị hành giả, sau khỉ làm cho tâm có mái che là sự thu thúc về giới, không bỉ lam lem bởi the gian, và hoàn toàn thoát khỏi sự sợ

hãi," “Câu hỏi về tính chất của loài m6i” là thứ nhất

2. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI MÈO (Bilārañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: “Hai tính chất của loài mèo nên được hành tri”, hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài mèo đi đến hang, đi đến hốc, đi đến ở bên trong tòa nhà dài và tìm kiếm chỉ mỗi loài chuột. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập đi đến làng, đi đến khu rừng, đi đến gốc cây, đi đên ngôi nhà trông, nên thường xuyên, liên tục, không xao lãng, tìm kiêm chỉ mỗi loại vật thực là niệm đặt ở thân. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài mèo nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài mèo tìm kiếm thức ăn chỉ ở khu vực lân cận. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên sông có sự quan sát trạng thái sanh và diệt ở chính năm thủ uân này: “Thế này là sắc, thế này là sự sanh lên của sắc? thế này là sự biến mất của sắc. Thế này là thọ, thế này là sự sanh lên của thọ, thế này là sự biến mất của thọ. Thế này là tưởng, thế này là sự sanh lên của tưởng, thế này là sự biến mất của tưởng. Thế này là các hành, thế này là sự sanh lên của các hành, thế này là sự biến mất của các hành. Thế này là thức, thế này là sự sanh lên của thức, thế này

là Sự biến mất của thức." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài mèo nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến: "[Sự giải thoát] là không xa nơi dây, vậy sẽ làm gì với cảnh giới tột cùng của hiện hữu? Theo cách diễn tả ở thời hiện tại, thì ngươi nên tìm hiểu thân the của mìnhy “Câu hỏi về tính chất của loài mèow là thứ nhì.

3. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI CHUỘT (Undūrañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: "MQt tính chất của loài chuột nên được hành tri* một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài chuột, trong khi đi lại đó đây, di chuyển chỉ với mỗi ước muôn là vật thực. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập, trong khi đi lại đó đây, là chỉ với mỗi ước muốn là sự tác ý đúng đường lối. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài chuột nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão upasena Vañgantaputta nói đến: "Sau khỉ lấy giáo pháp làm chủ đạo, trong khi sống, vỉ hành minh sát sổng không biếng nhác, an tịnh, luôn luôn có niệmy uCâu hỏi về tính chất của loài chuột55 là thứ ba.

4. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI BÒ CẠP (Vicchikañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: íốMột tính chất của loài bò cạp nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài bò cạp có cái đuôi là vũ khí, di chuyển sau khi đã nâng cái đuôi lên cao. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có trí tuệ là vũ khí, nên song sau khi đã nâng trí tuệ lên cao. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài bò cạp nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Ưpasena Vañgantaputta nói đến: “Sau khi cầm lấy thanh gươm trí tuệ, trong khi sổng, vị hành minh sát hoàn toàn giải

thoát mọi sự sợ hãi, và vị ấy là khó khuất phục^ wCâu hỏi về tính chất của loài bò cạp59 là thứ tư.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI CHỒN (Nakulañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6íMột tính chất của loài chồn nên được hành trì", một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giông như loài chôn, trong khi tiên đên gân con răn, thì nó phủ lên thân thể bằng một loại thuốc men rồi tiến đến gần để bắt con rắn.

Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành ệiầ thiêt tha tu tập nên bôi thoa tâm ý băng loại thuôc từ ái trong khi tiên đên gân thê gian có nhiêu sự giận dữ và va chạm, đã bị ngự tri bởi các cuộc cãi cọ, tranh luận, tranh cãi, chống đối. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của của loài chồn nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "J "Do đó, sự tu tập vê từ ái nên được thực hiện cho mình và cho luôn cả những người khác, nên tỏa khắp bang tám từ ải; điều này là lời dạy của chư Phậty "Câu hỏi về tính chất của loài chồn" là thứ năm.

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI CHÓ RỪNG GIÀ ựarasigâlaùgapaũho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: "Hai tính chất của loài chó rừng già nên được hành trì", hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài chó rừng già sau khi đạt được vật thực thì ăn vào cho đủ theo nhu cầu, không ghê tởm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đạt được vật thực thì thọ dụng chỉ vừa đủ cho việc duy trì cơ thể, không ghê tởm. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài chó rừng già nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Mahâkassapa nói đến:14 "Sau khi từ chỗ trủ ngụ đi xuống, ta đã đi vào làng đe khất thực. Có người đàn ông bi cùi đang ăn, một cách nghiêm chỉnh ta đã đứng gần gã ấy. Người ây với bàn tay bị lở loét đã dâng vát cơm cho ta. Trong khi người ây 9 r , D A 9 X đê vát cơm vào, ngón tay của gã đã bi rụng xuống ở nơi ây, Và ta đã dựa vào chân của vách tường, rồi thọ dụng vắt cơm ấy, Ngay trong khi đang ăn, hoặc đã ăn xong, sự ghê tởm không có ở nơi tay 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài chó rừng già sau khi đạt được vật thực thì không xem xét: "Là tồi tàn hay hảo hạng." Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đạt được vật thực thì không xem xét: uLà toi tàn, hay hảo hạng, là đay đủ5 hay không đầy dtr, nên hoan hỷ với vật đã nhận được. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài chó rưng già nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão upasena Vañgantaputta nói đến: "Nên hoan hỷ với vật dầu tồi tàn, không nên mong mỏi nhiều vỉ nếm khác. Đoi với vi bỉ thèm khát ở các vỉ nem, thì tâm không thích thú trong việc tham thiền. Vị tự biết đủ với bất cử vật này hay vật khác làm đầy đủ đời song Sa-mông 6'Câu hỏi về tính chất của loài chó rừng già" là thứ sáu.

14 TheragãthãpâỊi (Trưởng lão kệ), TTPV, tập 31, trang 243, các câu kệ 1059-61.

7. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI NAI (Migañgapañho) 1. Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: “Ba tính chất của loài nai nên được hành tri”, ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như loài nai ban ngày sống ở rừng, ban đêm ở khoảng không. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập ban ngày nên trú ở rừng, ban đêm ở khoảng không. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài nai nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở bài giảng về việc nổi da gà: “Này Sāriputta, Ta đây trong khoảng thời gian tám đêm của mùa đông lạnh lẽo vào thời điểm tuyết rơi, trong những đêm có trạng thải như the, ban đêm Ta trú ở khoảng không, ban ngày ở rừng rậm; vào thảng cuối của mùa nóng, ban ngày Ta trú ở khoảng không, ban đêm ở rừng rậmy 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài nai, khi cây thương hay mũi tên đang lao xuống thì tránh né, tẩu thoát, không đem thân lại gần. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập khi các phiền não đang giáng xuống thì nên tránh né. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài nai nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, loài nai sau khi nhìn thây những con người thì tẩu thoát hướng này hoặc hướng khác [nghĩ rằng]: "Mong sao những người ấy chớ nhìn thấy ta." Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiêt tha tu tập sau khi nhìn thây những kẻ thích thú với sự tụ hội, có thói quen xung đột, cãi cọ, tranh luận, tranh cãi, có giới tồi, biếng nhác, thì nên tẩu thoát hướng này hoặc hướng khác [nghĩ răng]: “Mong sao những người ây chớ nhìn thấy ta. Và mong sao ta chớ nhìn thấy hẹ)." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài nai nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vi Tướng quân Chánh pháp nói đen: "Vào bát cứ lúc nào và ở bát cứ nơi dâu, mong răng kẻ có ước muôn xâu xa, biếng nhác, có sự tỉnh tan kém cỏi, ít học hỏi, có hành vi sai trái, chớ đến gant0i.^]5 wCâu hỏi về tính chất của loài nap là thứ bảy.

8. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI BÒ (Gorūpañgapañho) l. Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: wBốn tính chất của loài bò nên được hành tri”, bốn tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài bò không buông bỏ chuồng của mình. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên buông bỏ thân của mình [nghĩ rằng]: "Thân này có pháp tự nhiên là vô thường, có sự kỳ

15 Apadānapāḷi I (Thảnh nhân kỷ sự I), TTPV, tập 39, trang 55, câu kệ 364.

CỌ, xoa bóp, tan rã, phân tán, tiêu ho@i." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài bò nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài bò, đã nhận lãnh cái ách, vận chuyển cái ách một cách thoải mái hoặc khổ sở. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập đã nhận lãnh việc thực hành Phạm hạnh, nên thực hành Phạm hạnh một cách thoải mái hoặc khổ sở cho đến lúc chấm dứt mạng sống, đến điểm cuối cùng của hơi thở. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài bò nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài bò, trong khi khao khát, u6ng nước với sự ham muốn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành

giả thiết tha tu tập, trong khi khao khát, nên tiếp nhận lời chỉ dạy của các vị thầy dạy học và thầy tế độ với sự ham muốn, với sự yêu quý, với sự tinh tín. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài bò nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài bò, trong khi bị người nào đó bắt vận chuyển vật gì, thì nó vận chuyển. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên cúi đau tiếp thu lời giáo huấn chỉ dạy của các vị Tỳ-khưu trưởng lão, mới tu, hoặc trung niên, thậm chí là của các người tại gia và các người cận sự. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ tư của loài bò nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: “Vị bảy tuổi tỉnh từ lúc sanh, đang được xuất gia vào ngày âyf nêu vỉ ây chỉ dạy tôif tôi [sẽ] tiếp nhận bằng đầu óc. Sau khi nhìn thây, tôi có thê thiêt lâp sự mong muôn sác bén và lòng yêu mên ở vỉ ây, Tôi có thê đặt vị ây ở vi thê thây dạy học một cách nghiêm chỉnh lan này lan khác"' 6'Câu hỏi về tính chất của loài b" là thứ tám.

9. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI HEO (Varāhañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 64Hai tính chất của loài heo nên được hành trì", hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, ệiống như loài heo, khi mùa nóng đã đến, khi bị đốt ri6ng bị nóng bỏng, thì đi đen gần chỗ có nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập khi tâm bị kích động, bi chao đảo, bị tán loạn, bi đốt nóng bởi sân hận thì nên tiến đến sự tu tập về từ ái mát lạnh, bất tử, hảo hạng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài heo nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài heo sau khi đi đến đầm nước lầy thì đào đất bằng cái mũi làm thành hố trũng rồi nằm ở hố trũng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên đặt thân vào ở tâm, [có tâm] đã đi vào bên trong đối tượng thì nên nằm xuống. Tâu Đại vương, điều

này là tính chất thứ nhì của loài heo nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Pindolabhāradvaj a nói đến: "Sau khi nhìn và xem xét bản thể ở thân, vỉ hành minh sát, [có tâm] ở bên trong đối tượng, nằm xuống môi một mình, không người thứ haiy “Câu hỏi về tính chất của loài heo” ỉa thứ chín.

10. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI VOI (Hatthiñgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6iNam tính chất của loài voi nên được hành tri”năm tính chát nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như loài voi nghiền nát đất ngay trong khi đang di chuyển. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên nghiền nát tất cả phi^ì não ngay trong khi đang quán sát ve thân. Tâu Đại vuông, điều này là tính chất thứ nhất của loài voi nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài voi nhìn quay đi với cả toàn bộ thân hình, chỉ ngước nhìn thẳng, không nhìn soi mói hướng này hướng khác. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiết tha tu tập nên có sự nhìn quay đi với toàn bộ thân hình, không nên nhìn soi mói hướng này hướng khác, không nên ngước nhìn lên, không nên cúi nhìn xuống, nên có tầm nhìn khoảng cách bằng cái cày.16 Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhì của loài voi nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác

nữa, loài voi có chỗ ngủ không cố định, sau khi đi đến chỗ kiếm ăn thì không đi đến tại khu vực ấy vì mục đích chỗ ngụ, nó không có chỗ trú ngụ được thiết lập dài hạn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có chỗ ngủ không cố định, nên đi khất thực với sự không lưu luyến. Nếu vị hành minh sát nhìn thấy chỗ ngụ vừa lòng, phù hợp ở khu vực thích ỵ, là mái che, hoặc gốc cây, hoặc hang động, hoặc sườn núi, thì vi ấy nên đi đến chỗ trú ngụ ở ngay tai nơi ấy, không nên làm chỗ trú ngụ được thiết lập dài hạn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài voi nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài voi sau khi lặn xuống nước, sau khi lặn xuống hồ sen to lớn khổng lồ, được tràn đầy nước tinh khiết, không bợn nhơ, mát lạnh, được che phủ bởi các loài súng trăng, sen xanh, sen hông, sen trắng, rồi đùa giỡn trò chơi cao quý của loài voi Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, sau khi lặn xuống hồ sen to lớn là các sự thiêt lập niệm, được đây đủ nước cao quý là giáo pháp tinh khiêt, không bợn nhơ, trong sạch, không bị vẩn đục, được che phủ bởi bông hoa giải thoát, thì nên rũ xuông? nên rũ sạch các pháp tạo tác nhờ vào trí tuệ, nên đùa giỡn trò chơi cao quý của người hành giả thiết tha tu tập. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của loài voi nên được hành trì.

16 Nghĩa là nhìn phía trước trên mặt đất khoảng 2m. (ND)

5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài voi dở bàn chân lên có niệm, đặt bàn chân xuống có niệm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên dở bàn chan lên có niệm có sự nhận biết rõ, đặt bàn chân xuống có niệm có sự nhận biết rõ, trong việc đi tới đi lui, trong việc co tay duỗi tay, nên có niệm có sự nhận biết rõ ở mọi nơi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của loài voi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến ở Tương ưng bộ cao quý:17 "Lành thay sự thu thúc thân! Lành thay sự thu thúc lời nói! Lành thay sự thu thúc ỷ! Lành thay sự thu thúc tất cả. Người có liêm si, đã phòng hộ tất cả, được gọi ỉa: Vị đã được bảo vệy 6'Câu hỏi về tính chất của loài voi" là thứ mười. Phẩm Mối là phẩm thứ ba.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY "Loài mối, loài mèo, loài chuột, loài bò cạp, loài chồn, loài chó rừng già, loài nai, loài bò, loài heo và với loài voi là mười?5

17 Câu kệ này cũng được thấy ở Dh. v. 316.

V PHÀM SƯTỬ (SĨHAlớiGGƠ)

1. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI sư TỬ (Sīhañgapañho) ỉ. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6íBảy tính chất của loài sư tử nên được hành tri"bảy tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống nhu loài sư tử là [con thú] màu vàng nhạt, trắng trẻo, không vết nhơ, trong sạch. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có tâm màu vàng nhạt, trắng trẻo, không vết nhơ, trong sạch, nên xa lìa nỗi nghi hoặc. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của

loài sư tử nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, loài sư tử có bôn chân, có sự đi lại hùng dũng. Tâu Đại vươnệ, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có sự thực hành vê bôn nên tảng của thân thông. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài sư tử nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sư tử có bờm lông xinh đẹp, ưng ý. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên có bờm lông là giới, xinh đẹp, ưng ý. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của loài sư tử nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sư tử, dầu ở vào trường hợp chấm dứt mạng sống, cũng không hạ mình đối với bất cứ ai. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, dầu ở vào trường hợp chấm dứt các vật dụng về y phục vật thực chỗ trú ngụ và thuốc men chữa bệnh, cũng không nên hạ mình đối với bất cứ người nào. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của loài sư tử nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sư tử có sự ăn vật thực theo tuần tự, [con mồi] rơi xuốnệ ở chỗ nào, thì nó ăn cho đủ theo nhu cầu ngay tại chỗ ấy, không chọn lựa phân thịt ngon nhất. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên có vật thực theo tuần tự, không nên chọn lựa các gia đình, không nên đi đến các gia đình sau khi đã bỏ qua căn nhà trước đó, không nên chọn lựa thức ăn, vắt cơm được để xuốn^ ở chỗ nào thì nên thọ thực chỉ vừa đủ cho việc duy trì cơ thể ở ngay tại chỗ áy, không nên chọn lựa thức ăn cao sang. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của loài sư tử nên được hành trì.

6. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sư tử có thói không ăn đồ ăn tích trữ, sau khi ăn ở khu vực kiếm ăn một lần thì không đi đến nơi ấy lần nữa. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có sự không thọ dụng vật tích trữ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ sáu của loài sư tử nên được hành trì. 7. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sư tử không lo âu do đã không đạt được thức ăn, còn khi đã đạt được thức ăn thì thọ dụng không bị vướng mắc, không bị mê mẩn, không bi phạm tội. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập không nên lo âu do đã không nhận được thức ăn, còn khi đã nhận được thức ăn thì nên thọ dụng không bị vướng mắc, không bi mê mẩn, không bị phạm tội, có sự nhìn thấy điều bất lợi, có tuệ về sự thoát ly. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ bảy của loài sư tử nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ cao quý trong khi tán dương Trưởng lão Mahâkassapa: “Này các Tỳ-khiruf vỉ Kassapa này tự biết đủ với đồ ăn khất thực loại này loại khác, là vị nói lời ca ngợi ve sự tự biết đủ với đo ăn khất thực loại này loại khác, không vì nguyên nhân đồ ăn khất thực mà phạm vào việc tầm cầu sai trải, không thích hợp, không lo âu do đã không nhận được thức ăn, và khi đã nhận được thức ăn thì thọ dụng khôn^ bi vướng mắc, không bi mê mẩn, không bỉ phạm tội, có sự nhìn thấy điêu bát lợi, có tuệ vê sự thoát lyy “Câu hỏi về tính chất của loài sư tủ*” là thứ nhất.

2. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI NGÔNG Đỏ (Cakkavākañgapañho) 1. - Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: “Ba tính chất của loài ngỗng đỏ nên được hành tri”ba tính chất nên được hành trì ấy là các điêu nào? -Tâu Đại vương, giống như loài ngỗng đỏ cho đến lúc chấm dứt mạng sống không lìa bỏ bạn tình. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập cho đến lúc chấm dứt mạng sống không nên lìa bỏ sự tác ý đúng đường lối. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài ngỗng đỏ nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài ngỗng đỏ có vật thực là rong rêu ở nước, và đạt được sự vừa lòng với điều ấy. Và nhờ vào sự vừa lòng ấy nó không suy giảm về sức lực và sắc đẹp. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên thể hiện sự hài lòng với lợi lộc có được. Tâu Đại vương, được hài lòng với lợi lộc có được, vi hành giả thiết tha tu tập không suy giảm về giới, không suy giảm về định, không suy giảm về tuệ, không suy giảm về giải thoát, không suy giảm sự nhận thức về giải thoát, không suy giảm tất cả các thiện pháp. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài ngỗng đỏ nên được hành trì.

3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, loài ngông đỏ không hãm hại các sinh mạng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập có gậy đã được bỏ xuống, có dao đã được bỏ xuống, cọ liêm sỉ, đã đạt được lòng trắc ẩn, có lòng thương tưởng đến sự lợi ích của tất cả các chủng loại có sinh mạng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài ngỗng đỏ nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Bổn sanh "Cakkav^ka:”i8 "Người nào không giêt hại, không bảo giêt hại, không thông tri, không bảo thống tri, do sự không hãm hại đổi với tất cả chúng sanh, người ấy không có oán thù với bất cứ cù." 6íCâu hỏi về tính chất của loài ngỗng d6” là thứ nhì.

3. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI SẾU CÁI (Penāhikañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6íHai tính chất của loài sếu cái nên được hành tri”hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài sếu cái không nuôi dưỡng các chim con vì sự ghen ghét với chồng của mình (sếu đực). Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên ghen ghét các phiền não đã sanh lên ở tâm của mình, nên bỏ chúng vào cái hốc của sự thu thúc đúng đắn bằng sự thiết lập niệm, nên tu tập niệm đặt ở thân tại cánh cửa của ý (ý môn). Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài sếu cái nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài sếu cái sau khi đi lại vào ban ngày ở khu vực kiếm ăn trong rừng, buổi chiều đi đến với bầy chim nhằm sự bảo vệ cho bản thân. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên lui tới nơi thanh vắng mỗi một mình nhằm sự giải thoát hoàn toàn khỏi các sự trói buộc, khi không còn thích thú nơi ấy thì nên trở về hội chúng nhằm hộ trì nỗi sợ hãi vì sự chê trách, và nên sống với sự bảo vệ của hội chúng. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài sếu cái nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Phạm thiên Sahampati nói đến trong sự hiện diện của đúc Thế Tôn:18 19 "Nên lui tới các chô trủ ngụ xa văng. Nên thực hành việc thoát khỏi các sự trói buộc. Nêu không đạt được sự thích thú tại nơi ấy,

thì nên sống ở hội chúng, bản thân được bảo vệ, có niệmy “Câu hỏi về tính chất của loài sếu cáiw là thứ ba.

18 Bổn sanh "Chim hồng hạc " (Cakkavākajātakain), số 434, TTP v, tập 32. (ND) 19 Theragāthāpāli (Trưởng lão kệ), TTP v, tập 31, trang 59, câu kệ 142, nhưng ghi là lời của Trưởng lão Mahācunda. (NỈ))

4. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI Bồ CÂU NHÀ (Gharakapotangapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 64Một tính chất của loài bồ câu nhà nên được hành trìw, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài bồ câu nhà, trong khi cư ngụ tại nhà của những người khác, không năm giữ đặc diêm của bát cứ đô đạc nào của họ? dửng dưng, sống có nhiều suy tưởng. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập đi đến gia đình của người khác, không nên nắm giữ đặc điểm của những người nữ, hoặc của những người nam, hoặc [đặc điểm] ở giường, hoặc ở ghê, hoặc vê vải vóc, hoặc vê đô trang sức, hoặc vê vật tiêu khiên, hoặc vê vật sử dụng, hoặc vê nhiêu loại thức ăn ở gia đình ây, nên dửng dưng, nên thiêt lập sự suy tưởng của vi Sa-môn. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài bô câu nhà nên được hành trì. Tâu Đại vương, điêu này cũng đã được đức Thê Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Bổn sanh "Cūlanārada:,2° "Sau khỉ đi vào gia đình của người khác, nên ăn chừng mực^ nên dụng chừng mực về các thức uổng hoặc các thức ăn, không nên để tâm cảnh sắc" 46Câu hỏi về tính chất của loài bồ câu nhà” là thứ tư.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI CHIM cú (Ulūkañgapañho) ỉ. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Hai tính chất của loài chim củ nên được hành tri* hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài chim cú chống đối lại các con quạ, ban đêm đi đến bầy quạ, rồi còn giết chết nhiều con quạ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên the hiện sự chống đoi lại sự thiếu trí, nên ngôi xuống một mình ở nơi văng vẻ roi nên nghiên nát hoàn toàn sự thiêu trí, nên cắt đứt tận gốc rễ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài chim cú nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài chim cú là vô cùng cô tịch. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có sự ưa thích thiền tinh, được thích thú thiền tịnh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài chim cú nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bô cao quý: "Này các Tỳ-khưuf ở đây vi Tỳ-khtm có sự ưa thích thiền tinh, được thích thủ thiên tinh, nhận biêt đủng theo thực thê răng: 'Đây là khônhận biêt đủng

20 Bản sanh "An sĩ Narada99 {Cullanāradajātakam). số 477, TTP v, tập 32. (ND)

theo thực thể rằng: 'Đây là nhân sanh khổnhận biết đúng theo thực thể rằng: * T T • r Ắ -I r 7 y

'Đáy tà SỊT diệt tận khônhận biêt đúng theo thực thê rang: 'Đây là sự thực hành đưa đen sự diệt tận kho y 66Câu hỏi về tính chất của loài chim cứ" là thứ năm.

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI CHIM GÕ KIẾN (Satapattañgapañho) Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: wMột tính chất của loài chim gõ kiến nên được hành tri* một tính chất nên được hành trì ấy là điều nao? -Tâu Đại vương, giống như loài chim gõ kiến kêu réo báo hiệu sự an toàn hoặc sợ hãi cho những kẻ khác. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập trong khi thuyết giảng giáo pháp cho những người khác nên chỉ cho thấy đọa xứ là sự sợ hãi, nên chỉ cho thấy Niết-bàn là sự an toàn. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài chim gổ kiến nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Pindolabhāradvāja nói đến: "ở địa ngục có sự sợ hãi và run sợ, ỞNỉết-bàn có sự an lạc bao la, vị hành giả nên chỉ cho thấy cả hai ỷ nghĩa nàyy 66Câu hỏi về tính chất của loài chim gõ kiến95 là thứ sáu.

7. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI DƠI {Vagagulyañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: í6Hai tính chất của loài doi nên được hành tri", hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài dơi sau khi đi vào nhà, bay quanh, rồi đi ra, không chân chờ ở nơi ây. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đi vào làng đe khất thực, nên đi theo tuần tự, khi đã nhận được phần thì rời khỏi thật nhanh chóng, không nên chần chờ ở nơi ấy. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhát của loài dơi nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài dơi trong khi sống ở nhà của những người khác thì không làm việc phá hoại đến họ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đi đến những gia đình, không nên gây ra cho họ bất cứ điều gì hối tiếc do sự xin xỏ quá mức, hoặc do nhiều sự yêu cầu, hoặc do nhiều sự sai trái của thân, hoặc do trạng thái nói quá nhiều, hoặc do trạng thái của lạc và kho là tương đong, cũng không nên khiến họ bỏ bê công việc căn bản của họ, nên ước muốn chỉ mỗi sự tiến triển về mọi mặt. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài dơi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến ở Trường bộ quý báu, bài Kinh Lakkhana^x

21 D. III. 142, Kinh Tướng (Lakkhanasuttam), số 30.

Vì niêm tin, vì giới, vì sự nghe, vì sự thông minh, Vỉ sự xả thí, vì giáo pháp, vì các điều tốt đẹp, vì tài sản, vì lúa gạo và vì ruộng vườn đất đai, vì các con, vì những người vợ và vì các gia súc, vì các thân quyến, vì các bạn bè và vì các bà conf vĩ sức mạnh, vì sắc đẹp và vì sự an lạc ở cả hai trường hợp ước muốn: "Làm thê nào đê các kẻ khác không thoái hóa?" và còn mong mỏi vê sự thành tựu của mục đích. 6'Câu hỏi về tính chất của loài dơi" là thứ bảy.

8. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI ĐỈA (Jalūkañgapañho) -Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: "M0t tính chất của loài đỉa nền được hành tri", một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài đỉa bám vào nơi nào thì bám

chặt ngay tại nơi ấy rồi hút máu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên khiến cho đối tượng mà tâm bám vào được thiết lập một cách chắc chắn theo màu sắc, theo vị trí, theo phương hướng, theo khoảng cách, theo ranh giới, theo đặc điểm, theo dấu hiệu, rồi nhờ vào chính đối tượng ấy nên uống trọn vẹn vi chất của sự giải thoát. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài đỉa nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Anuruddha nói đến: "Nên thiết lập ở đôi tượng băng tâm thanh tỉnh, nên uông vỉ chát trọn vẹn của sự giải thoát bang tăm ẩyy “Câu hỏi về tính chất của loài đỉa" ỉa thứ tám.

9. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI RẮN (Sappañgapañho) L Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 66Ba tính chất của loài rắn nền được hành tri", ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giông như loài răn di chuyên băng ngực. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên cư xử bang tuệ. Tâu Đại vương, tâm của vị hành giả cư xử bằng tuệ di chuyển ở trong khuôn khổ, tránh xa hiện tướng sai trái, phát triển hiện tướng tốt đẹp. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của loài rắn nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa? loài rắn trong khi di chuyển thì di chuyển tránh xa loại dược thảo. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên hành xử, trong khi tránh xa ác hạnh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của loài răn nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, loài rắn sau khi nhìn thấy loài người thì bực bội, sầu muộn, suy nghĩ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi suy tàm về sự suy tầm xấu xa, sau khi làm sanh

khởi Sự không thích thú, nên bực bội, nên sầu muộn, nên suy nghĩ rằng: "Do ta bị xao lãng, mà ngày đã trôi qua. nó không thể đạt lại được nữa.^, Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của loài ran nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn nói đến ở Bổn sanh "Bhalltiya" về hai kinnara [loài có chim đầu người]:22 "Này người thợ săn, vào cái đêm chủng tôi đã song cách biệt, không như ỷ muốn, luôn tưởng nhớ nhau, r r r

cả một đêm áy, trong khi hôi tiêc, chủng tôi sầu muộn; đêm ẩy sẽ không có lần nữa." 6'Câu hỏi về tính chất của loài rắn55 là thứ chín.

10. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI TRĂN (Ajagarañgapañho) Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: í6Một tính chất của loài trăn nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài trăn có thân hình to lớn khổng lồ, thậm chí trong nhiều ngày có bao tử thiếu thon, hơn cả đáng thương, không đạt được vật thực làm đây bụng; mặc dâu không được đây đủ, nó tiêp tục sông dâu chỉ là duy trì cơ thể được tồn tại. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, đối với vị hành giả thiết tha tu tập bị ràng buộc với hạnh khất thực, bi đi đến với đồ ăn khất thực ở những người khác, là người trông đợi vật bố thí từ những người khác, đã từ bỏ việc tư mình đoạt lây, có vật thực làm đây bao tử là việc khó đạt được, thêm nữa người con trai gia đình danh giá có sự đeo đuổi mục đích nên ngưng không ăn bốn

năm vắt cơm [sau cùng], và nên làm đầy chỗ trống còn lại [của bao tử] bằng nước. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài trăn nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vi Tướng quân Chánh pháp nói đến:23 Trong khi thọ dụng đồ ăn ướt và đồ ăn khô, không nên thỏa mãn một cách quả độ, Vị Tỳ-khicu du hành với bao tử thiếu thon, với vật thực chừng mực, có niệm. r r r Nên ngưng không ăn bôn, năm vát cơm [sau cùng] và nên uông nước. Vậy là đủ cho sự sống thoải mải đối với vỉ Tỳ-khưu có bản tánh cương quyết." í6Câu hỏi về tính chất của loài trăn55 là thứ mười. Phẩm Sư tử là phẩm thứ năm.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY "Loài sư tử, loài ngỗng đỏ, loài sếu cái, loài bồ câu nhà, loài chim cú, loài chim gõ kiến, loài dơi, loài đỉa, loài rắn và loài trăn nữa, vì thế phẩm được đặt ten.”

22 Bổn sanh "Vua Bhallātiya,, (Bhallātiyajātakam), số 504, TTP v, tập 33. (ND) 23 Theragãthãpãỉi (Trưởng lão kệ), TTPV, tập 31, trang 229, các câu kệ 982-83. (ND)

1138 KINH TIỂU BỒ

VI. PHẨM NHỆN (MAKKATAKAK4GGO)

ỉ. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI NHỆN (Makkatakañgapañho) Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “MQt tính chất của loài nhện đường nên được hành tri”một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài nhện đường sau khi thực hiện tấm che bằng màng lưới nhện ở đường lộ, nếu ở tại nơi ấy có con sâu, hoặc con ruồi, hoặc con bọ rầy bị vướng vào mạng lưới, thì nó tóm lấy con vật ấy và ăn ngấu nghiến. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập sau khi thực hiện tấm che bằng màng lưới của sự thiết lập niệm ở sáu cánh cửa,24 nếu ở tại nơi ấy có những con ruồi phiền não bị bắt giữ thì nên bị tiêu diệt ngay tại chỗ ấy. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài nhện đường nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Anuruddha nói đen: "Nên kiểm soát tâm ở tại sáu cảnh cửa có sự thiết lập niệm cao quỷ tối thượng, nêu các phiên não bi vướng vào ở nơi ây, chúng nên bi tiêu diệt bởi vỉ hành minh sát." 6Câu hỏi về tính chất của loài nhện" là thứ nhất

2. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA ĐỨA BÉ ĐEO BẦU vú (Thanassitadārakañgapañho) Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: “MQt tính chất của đứa bé đeo bầu vú nên được hành tri”một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như đứa bé đeo bầu vú bám vào nơi có sự lợi ích cho nó, khi có nhu cầu về sữa thì khóc lóc. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên bám vào mục đích của mình, nên có trí tuệ của giáo pháp ở mọi trường hợp, ở việc đọc tụng, ở việc học hỏi, ở sự ra sức đúng đắn, ở việc tách ly, ở việc sống chung với vi thầy, ở việc thân cận với bạn tốt. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của đứa bé đeo bàu vú nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Trường bộ cao quý, bài Kinh Parinibbānā9.

24 Sáu cánh cửa: Nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân và ý. (ND)

"Này Ānanda, các ngươi hãy nỗ lực cho mục đích của mình, hãy gắn bó vào mục đích của mình, hãy sông không xao lãng, có nhiệt tâm, có bản tánh cương quyết về mục đích của mìnhy wCâu hỏi về tính chất của đứa bé đeo bầu vúw là thứ nhì.

3. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA LOÀI RÙA (Kummañgapañho) Thưa Ngài Nāgasena, điều mà Ngài nói là: uMột tính chất của loài rùa có đốm nên được hành tri", một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như loài rùa có đốm di chuyển, tránh xa nước vì sợ nước, tuy nhiên do việc tránh xa nước ấy, vẫn không bị giảm thiểu về tuổi thọ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi ở việc xao lãng, nên có sự nhìn thấy nét đặc biệt của đức hạnh ở việc không xao lãng. Tuy nhiên, do trạng thái nhìn thấy nỗi sợ hãi ở việc xao lãng ấy, vẫn không bị suy giảm về bản thể Sa-m6n, vị ấy tiến đến gần chỗ kề cận Niêt-bàn. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của loài rùa có đốm nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vi Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến ở Pháp c25 "Vị Tỳ-khưu thích thú trong việc không xao ldn& hoặc có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi ở việc xao lãng, không thể bi hư hỏng và ở ke cận chính Niết-bàny wCâu hỏi về tính chất của loài rùaw là thứ ba.

4. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHÁT CỦA KHU RỪNG (PavanaAgapaũho) ỉ. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngai nói là: 64Năm tính chất của khu rừng nên được hành trV\ năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như khu rừng che giấu người không trong sạch. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên che đậy sự hư hỏng, sự lỗi lầm của những người khác, không nên bộc lộ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của khu rừng nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, khu rừng là trốnệ không về trường hợp nhiều người đông đúc. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên là trống không về luyến ái, sân hận, si mê? ngã mạn, mạng lưới tà kiến và tất cả các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của khu rừng nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, khu rừng là văng vẻ, không bị chen chúc người. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên tách biệt với các pháp ác, bất thiện, không cao thượng. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ ba của khu rừng nên được hành trì.

25 Dh. v. 32.

4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, khu rừng là yên tinh, trong sạch. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên là yên tịnh, trong sạch, nên là tịch tịnh, có ngã mạn đã được dứt bỏ, có sự đạo đức giả đã được dứt bỏ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của khu rừng nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, khu rừng là thân cận với những con người thánh thiện. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên thân cận với những con người thánh thiện. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của khu rừng nên

được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Tương ưng bộ cao quý: sống với các bậc thảnh thiện, đã tách ly, có bản tánh cương quyết, có thiền chứng, với các bậc sảng trí thường xuyên ra sức tỉnh tẩny uCâu hỏi về tính chất của khu rừng" là thứ tư.

5. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CÂY CỐI (Rukkhañgapañho) 1. - Thưa Ngài Năgasena, điều mà Ngài nói là: 6íBa tính chất của cây cối nên được hành tri", ba tính chất nên được hành trì ấy ỉa các điều nào? Tâu Đại vương, giống như cây cối có sự đơm hoa kết trái. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiết tha tu tập có sự đơm hoa là sự giải thoát và kết trái là bản thể Sa-môn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của cây cối nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cây cối cung cấp bóng che cho những người đã đi đen và đã tiến vào. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên tiếp đón với sự tiếp đón về vật chất hoặc là với sự tiếp đón về giáo pháp đối với những cá nhân đã đi đến và đã tiến vào. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của cây cối nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cây cối không làm sự phân biệt về bóng che. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập không nên làm sự phân biệt đối với tất cả chúng sanh, nên thể hiện sự tu tập về từ ái thật sự bình đang đoi với những kẻ trộm cướp, những kẻ phá hoại, những kẻ đoi nghịch, cũng như đối với bản thân rằng: uLàm cách nào để các chúng sanh này có thể gìn giữ bản thân, không có thù oán, không có hãm hại, không có phiền phức, có sự an vui." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của cây côi nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Trong trường hợp kẻ phá hoại Devadatta, kẻ cướp có xâu chuỗi bằng ngón tay, con voi Dhanapãỉa và luôn cả [người con trai] Răhula, bậc Hiền trí là bình đang trong mọi trường hợp' "Câu hỏi về tính chất của cây cối^ là thứ năm.

MILINDAVẤNĐẠO* 1141

6. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CƠN MƯA (Meghañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: wNăm tính chất của cơn mưa nên được hành trì7 *9\ năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -* Tâu Đại vương, giống như cơn mưa làm lắng xuống bụi bặm đã sanh khởi. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên làm lắng xuống bụi bặm phiền não đã sanh khởi. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của cơn mưa nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cơn mưa làm mát lạnh sức nóng của trái đất. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm mát lạnh thế gian luôn cả chư thiên bằng sự tu tập về từ ái. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của cơn mưa nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cơn mưa làm nảy mầm tất cả các loại hạt giống. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên làm cho sanh khởi niềm tin của tất cả chúng sanh, nên gieo hạt giống niềm tin ấy ở ba sự thành tựu, ở sự thành tựu về cõi trời và loài người cho đến sự thành tựu về sự an lạc của chân lý tối thượng Niết-bàn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của cơn mưa nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cơn mưa phát khởi theo mùa

bảo vệ các loài cỏ dại, cây cối, dây leo, bụi rậm, dược thảo, cổ thụ đang mọc ở bề mặt trái đất. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm sanh khởi sự tác ý, và với sự tác ý đúng đường lối ấy nên bảo vệ pháp Sa- môn. Tất cả các thiện pháp có gốc rễ ở sự tác ý đúng đường lối. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của cơn mưa nên được hành trì. 5. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, cơn mưa trong khi đô mưa làm tràn đây các con sông, hô nước, đâm sen và các rãnh, các khe, các suôi, các hô, các giếng nước với những khối lượng nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên làm đổ xuống cơn mưa giáo pháp về kinh điển và pháp học, nên làm đay đủ tâm ý đoi với các ước muốn ve sự chứng đắc. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ năm của cơn mưa nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: “Sau khi nhìn thây chủng sanh có thê giác ngộ dâu ở cách trăm n^àn do- tuầnf bậc Đại Hiền triết đi đen trong khoảnh khắc và giác ngộ người ấyy “Câu hỏi về tính chất của cơn mưa” là thứ sáu.

7. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẮT CỦA NGỌC MA-NI (Maniratanañgapañho) ỉ. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: “Năm tính chất của ngọc ma-ni nên được hành trì9\ năm tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào?

-Tâu Đại vương, giống như ngọc ma-ni là thuần túy trong sạch. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên có sự nuôi mạng thuần túy trong sạch. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của ngọc ma-ni nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, ngọc ma-ni không bị trộn lẫn với bát cứ vật gì. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập không nên bị trộn lẫn với các điều ác xấu, với các bạn bè ác xấu. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của ngọc ma-ni nên được hành trì. 3 Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, ngọc ma-ni được xếp chung với các loại ngọc nguyên chát. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiêt tha tu tập nên sông chung với các bậc tri thức cao quý bậc nhát, nên sông chung với các vị đã đạt đạo, trú quả, có được quả Hữu học, với các ngọc ma-ni là các bậc Nhập lưu, Nhất lai, Bất lai, A-la-hán và các vị Sa-môn có ba minh, sáu thăng trí. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của ngọc ma-ni nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vi Trời nói đến ở Kỉnh tập:26 r "Là những người trong sạch, trong khi sông chung với những người trong sạch, hãy tỏ ra có sự kỉnh trọng lẫn nhau. Từ đóf có sự hợp nhất, chỉn chắn, các ĩ 9

ngươi sẽ thực hiện việc chăm dứt khô đau." uCâu hỏi về tính chất của ngọc ma-ni” là thứ bảy.

8. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA NGƯỜI THỢ SĂN (Māgavikañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: ẾÍBốn tính chất của người thơ săn nên được hành tri”bốn tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như người thợ săn thì ít ngủ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên ít ngủ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của người thợ săn nên được

hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, người thợ săn thì trói buộc tâm chỉ ở các con thú. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên trói buộc tâm chỉ ở các đôi tượng [của đê mục thiên]. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhì của người thợ săn nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, người thợ săn biết thời điểm của công việc. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vi hành giả thiêt tha nên biêt thời điểm của việc thiền tinh: "Giờ này là của thiền tịnh, giờ này là của việc xuất ly.” Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ ba của người thợ săn nên được hành trì.

26 Suttanipãtapãịi (Kinh tập\ Cullavaggo (Tiếu phẩm), TTPV, tập 29, trang 88, câu kệ 285.

4. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, người thợ săn sau khi nhìn thấy con thú thì sanh khởi sự vui mừng rằng: "Ta sẽ đạt được con nay/9 Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha nên thích thú với các đối tượng [của đề mục thiền], nên sanh khởi sự vui mừng rằng: “Ta sẽ chứng đắc sự thành đạt hơn nữa.^, Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ tư của người thợ săn nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Mogharāja nói đến: “Sau khi đạt được các đôi tượng [của đê mục thiên], vỉ Tỳ-khưu có bản tánh cương quyết nên sanh khởi sự vui mừng hơn nữa rằng: 'Ta sẽ chứng đắc hơn nữa^ wCâu hỏi về tính chất của người thợ săn" là thứ tám.

9. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHÁT CỦA NGƯỜI CÂU CÁ (Bālisikañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 6Hai tính chất của người câu cá nên được hành tri”hai tính chất nên được hành trì ấy là các điêu nào? -Tâu Đại vương, giống như người câu cá giật lên các con cá nhờ vào lưỡi câu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên giật lên các quả vị Sa-môn cao hơn nữa nhờ vào trí tuệ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của người câu cá nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, người câu cá gây tôn thương vật nhỏ rồi đạt được lợi lớn. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên buông bỏ số lượng tài vật thế gian nhỏ nhoi. Tâu Đại vương, sau khi buông bỏ số lượng tài vật thế gian nhỏ nhoi, vị hành giả thiết tha tu tập chứng đắc quả vi Sa-môn to lớn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của người câu cá nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Rãhula nói đến: "Sau khi từ bỏ vật chất the gian, ngươi hãy đạt được không tánh, vô tướng, vô nguyện giải thoát, bon quả và sáu thắng trí' “Câu hỏi về tính chất của người câu cá55 là thứ chín.

10. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA NGƯỜI THỢ Mộc (Tacchakañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: “Hai tính chất của người thợ mộc nên được hành tri”hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như người thợ mộc sau khi làm cho đúng đắn sợi chỉ đen rồi đẽo gọt khúc cây. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên làm cho đúng đắn theo giáo pháp của đấng Chiến Thắng, nên đứng vững ở trái đất là giới, nên cầm lấy cái rìu trí tuệ bằng bàn tay đức tin, rồi

nên đẽo gọt các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của người thợ mộc nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, người thợ mộc loại bỏ giác cây và chọn lấy lõi cây. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tap nên loại bỏ các pháp có hình thức như là: Thường [kiến], đoạn [kiến], mạng song ấy thân thể ấy, mạng sống khác thân thể khác, cái ấy là tối thượng, cái khác là tối thượng, không làm không hình thành, không có sự tạo tác của con người, lối sống phi Phạm hạnh, sự hoại diệt của chúng sanh, sự tạo thành của chúng sanh mới, tính chất thường còn của các hành, người nào làm người ấy thọ hưởng, người khác làm người khác thọ hưởng, sự nhìn thấy quả của nghiệp và tà kiến ve quả của hành động; như vậy, sau khi loại bỏ các pháp có hình thức như thế ấy và luôn cả các đường lôi tranh cãi khác, nên chọn lây bản thể của các pháp tạo tác, là không tánh tuyệt đối, là không tánh tối cao không lực tác động, không bị chê trách. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của n^ười thợ mộc nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thê Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Kỉnh tập'}1 r 9

"Các ngươi hãy tông đi bụi bặm và hãy lùa bỏ rác rưởi, sau đó hãy đuôi đi những kẻ nói nhiều, những kẻ phi Sa-môn và những kẻ Sa-môn cao ngạo. Sau khi tống đi các ước muốn ác xấu, các thói quen và hành xứ xấu xaf là những người trong sạch, trong khi sổng chung với những người trong sạch, hãy tỏ ra có sự kỉnh trọng lan nhau' “Câu hỏi về tính chất của người thợ mộcw là thứ mười. Phẩm Nhện là phẩm thứ sáu.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY "Loài nhện, đứa bé, loài rùa, khu rừng và cây côi là thứ năm; cơn mưa, ngọc ma-ni, người thợ săn, người câu cá và thêm người thợ mQc."

27 Suttanỉpãtapâịi (Kinh tập), Cullavaggo (Tiểuphẩm)^ TTPV, tập 29, trang 89, các câu kệ 283-85.

vn. PHẨM CHUM NƯỚC (KUMBHAVAGGO)

1. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA CHUM Nước (Kumbhañgapañho) Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: uMột tính chất của chum nước nên được hành tri”, một tính chất nên được hành trì ấy là điều nào? -Tâu Đại vương, giống như chum nước đầy thì không làm thành tiếng vang. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập sau khi đạt đến sự toàn hảo về kinh điển, về sự chứng đắc, về pháp học, về bản thể Sa- môn thì không nên làm thành tiếng vang, không nên thể hiện sự ngã mạn vì điều ấy, không nên phô bày sự kiêu ngạo, nên có sự ngã mạn được lắng xuống, nên có sự kiêu ngạo được lang xuống, nên thẳng than, không nói nhiều, không có sự khoe khoang. Tâu Đại vương, điều này là một tính chất của chum nước nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến ở Kinh tập^ "Cái gì thiếu kem cải ấy làm thành tiếng vang, cải gì được đầy cải ấy thật yên tịnh. Kẻ ngu tương tợ cái chum rỗng, bậc sáng trí tợ như hồ nước đầy tràn r 6Câu hỏi về tính chất của chum nước59 là thứ nhất

2. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHÁT CỦA SẮT ĐEN (Kālāyasañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: uHai tính chất của sắt đen nên được hành tri", hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? -Tâu Đại vương, giống như sắt đen hoạt động khi đã được tẩm nước đầy đủ. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, tâm của vị hành giả thiêt tha tu tập hoạt động khi được găn chặt ở sự tác ý đúng đường lôi. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhất của sắt đen nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, săt đen một khi đã được tâm nước thì không loại bỏ nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, một khi niềm tin đã được sanh khởi rằng: "Bức Thế Tôn ấy là bậc Chánh Đẳng Giác cao cả, giáo pháp đã khéo được tuyên thuyết, hội chúng đã thực hành tốt dẹp", thì không nên để vuột mất lần nữa; một khi trí tuệ đã được sanh khởi răng: "Sác là vô thường, thọ là vô thường, tưởng là vô thường, các hành là vô thường, thức là vô thuơng", thì không nên để vuột mất lần nữa. Tâu

28 Suttanỉpãtapãịi (Kinh tập), Cullavaggo (Tiểuphẩm), TTPV, tập 29, trang 227, câu kệ 724.

Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhì của sát đen nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đến: "Người đã được thanh tinh về sự nhận thức, vững chãi, biết được đặc điểm ở Thánh pháp, không bi lay chuyển về nhiều khía cạnh, và vỉ ấy có trạng thải đứng đầu so với tất cảy "Câu hỏi về tính chất của sắt dèn" là thứ nhì.

3. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA CÁI LỌNG CHE (Chattañgapañho) 1. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài n6i là: "Ba tính chất của cái lọng che nên được hành trì"ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như cái lọng che di chuyển ở phía trên đầu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có sự di chuyển ở phía trên đầu của các phiền não. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của cái lọng che nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cái lọng che là vật che chở cái đầu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có trạng thái che chở sự tác ý đúng đường lối. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của cái lọng che nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, cái lọng che ngăn cản gió, sức nóng và các cơn mưa từ đám mây. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập, đối với các Sa-môn, Bà-la-môn phàm phu có tà kiến gồm nhiều loại, thì nên ngăn cản các làn gió suy nghĩ, sự đốt nóng của ngọn lửa gồm ba loại [tham, sân, si] và các cơn mưa phiền não của họ. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của cái lọng che nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Cũng giống như cái lọng che rộng lớn, không lỗ thủng, vững chãi, chắc chan che cản gió, sức nóng và những cơn mưa lớn từ trên trời. Y như thế ấy, người con trai của đức Phật, được trong sạch, cầm chiếc lọng che là giới, cản lại cơn mưa phiền não và ngọn lửa gồm ba loại có sự đốt nóngy uCâu hỏi về tính chất của cái lọng che" là thứ ba.

4. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA THỬA RUỘNG (Khettañgapañho) ỉ. - Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: 6Ba tính chất của thửa ruộng nên được hành tri", ba tính chất nên được hành trì ấy ià các điều nào? Tâu Đại vương, giống như thửa ruộng có đầy đủ đường dẫn nước. Tâu Đại vương, tương tợ y như the, vị hành giả thiết tha tu tập nên có đay đủ đường lối về phận sự và công việc được hành xử tốt đẹp. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của thửa ruộng nên được hành trì.

2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, thửa ruộng có đầy đủ bờ bao, và với bờ bao ấy bảo vệ nước và làm cho thóc lúa kết hạt. Tâu Đại vương, tươnệ tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên có đầy đủ bờ bao về giới và sự ho thẹn tội lỗi, với bờ bao về giới và sự hổ thẹn tội loi ấy nên bảo vệ bản thể Sa- m6n, roi nên năm lây bôn quả vị Sa-môn. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhì của thửa ruộng nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, thửa ruộng có đầy đủ khả năng sản xuất, là nguồn sanh lên niềm vui cho người nông dân, hạt giống được gieo dầu ít mà đạt được nhiều, được gieo nhiều thì đạt được nhiều hơn. Tâu Đại vưcrng, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên có đầy đu khả năng sản xuất, có sự ban cho các quả báo lớn lao, nên là nguồn sanh lên niềm vui cho các thí chủ để rồi vật được bố thí ít trở thành nhiều vật được bố thí nhiều trở thành nhiều hơn. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của thửa ruộng nên được hanh trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Ưpãli, vi rành rẽ ve Luật noi đen: "Nên giống như thửa ruộng có sự ban cho lớn lao về khả năng sản xuất, vị nào ban cho quả bảo lớn lao, vi ấy gọi là thửa ruộng cao quỷy "Câu hỏi về tính chất của thửa ruộng55 là thứ tư.

5. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHẤT CỦA THUỐC GIẢI Độc (Agadañgapañho) L - Thưa Ngài Nẫgasena, điều mà Ngài nói là: "Hai tính chất của thuốc giải độc nên được hành tri"hai tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào? Tâu Đại vương, giống như các con giòi khônệ tồn tại ở thuốc giải độc. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vị hành giả thiết tha tu tập không nên đê cho cácphi2n não tồn tại ở tâm. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của thuôc giải độc nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, thuôc giải độc ngăn chặn tát cả chất độc do đã bi cắn, bi chạm vào, bị ngộ độc, bi ăn vào, bi uống, bi nhai, bị nếm. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên ngăn chặn tất cả chất độc luyến ái, sân hận, si mê, ngã mạn, tà kiến. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhì của thuốc giải độc nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được đức Thế Tôn, vị Trời Vượt Trội Các Vị Trời nói đen: "Với ước muốn nhìn thấy bản thể vày nghĩa của các pháp tạo tác, vi hành giả nên giong như thuốc giải độc trong việc tiêu trừ chất độc phiền não^ 6'Câu hỏi về tính chất của thuốc giải độc95 là thứ năm.

6. CÂU HỎI VÈ TÍNH CHÁT CỦA VẬT THỰC (Bhojanañgapañho) ỉ. Thưa Ngài Nãgasena, điều mà Ngài nói là: wBa tính chất của vật thực nên được hành trì9\ ba tính chất nên được hành trì ấy là các điều nào?

Tâu Đại vương, giống như vật thực là sự nâng đỡ cho tất cả chúng sanh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên là sự nâng đỡ về đạo lộ cho tất cả chúng sanh. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của vật thực nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điều khác nữa, vật thực làm tăng trưởng sức mạnh của chúng sanh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên tăng trưởng sự phát triên của phước báu. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ nhì của vật thực nên được hành trì. 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, vật thực là được mong mỏi đôi với tất cả chúng sanh. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vi hành giả thiết tha tu tập nên được mong mỏi bởi tất cả thế gian. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của vật thực nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Mahāmoggallāna nói đến: "Nhờ vào sự thu thúc, nhờ vào sự kem chêf nhờ vào giới, nhờ vào sự thực hành, vi hành giả sẽ là được mong mỏi đối với tất cả thế gian." 66Câu hỏi về tính chất của vật thực95 là thứ sáu.

7. CÂU HỎI VỀ TÍNH CHẤT CỦA NGƯỜI CUNG THỦ (Issāsañgapañho) 1. Thưa Ngài Nâgasena, điều mà Ngài nói là: 66Bốn tính chất của người cung thủ nên được hành tri", bốn tính chất nên được hành trì ấy là các điều nao? -Tâu Đại vương, giống như người cung thủ, trong khi bắn những mũi tên thì thiết lập vững chắc hai bàn chân ở trái đất, giữ đàu gối ngay thẳng, đặt bao tên ở that lưng, kìm cứng thân hình, nâng hai bàn tay lên ở chô tiêp xúc, kìm chặt năm tay, làm cho các ngón tay không có lô hông, nâng cô lên, khép lại măt và miệng, ngắm thẳng mục tiêu, làm sanh khởi niềm vui rằng: "Ta sẽ xuyên thủng.^, Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên thiêt lập hai bàn chân tinh tấn ở trái đất là giới, nên giữ sự kham nhẫn và khoan dung được ngay thẳng, nên đặt tâm ở sự phòng hộ? nên đưa bản thân vào sự thu thúc và sự kiềm chế, nên kìm chặt ước muốn và sự say đắm, nên làm cho tâm không có lỗ hổng ở sự tác ý đúng đường lối, nên nâng sự tinh tấn lên, nên khép lại sáu cánh cửa [giác quan], nên thiêt lập niệm, nên làm sanh khởi niêm vui răng: "Ta sẽ xuyên thủng tất cả phiền não bằng mũi tên trí tuệ." Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ nhất của người cung thủ nên được hành trì. 2. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, người cung thủ mang theo vật uôn thẳng để làm ngay thẳng cây tên bị cong, bi vẹo, bị quẹo. Tâu Đại vương, tương tợ y như thế, vị hành giả thiết tha tu tập nên mang theo vật uốn thẳng là sự thiết lập niệm ở thân này để làm ngay thẳng cái tâm bị cong, bị vẹo, bi quẹo. Tâu Đại vương, điêu này là tính chát thứ nhì của người cung thủ nên được hành trì.

_ ỵ 3. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, người cung thủ chuyên chú ở mục tiêu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên chuyên chú ở thân này. Tâu Đại vương, vị hành giả thiết tha tu tập nên chuyên chú ở thân này như thế nào? Nên chuyên chú là vô thường, là cơn bệnh,... (nt)... là ghẻ, là mụt nhọt, là tai ương, là tật nguyền, là cái khác, là tiêu hoại, là tai họa, là bất hạnh, là sợ hãi, là nguy hiểm, là thay đổi, là mảnh mai, là không bền, là không nơi nương tựa, là không nơi tru ẩn, là không nơi nương nhờ, là trạng thái không có nơi nương nhờ, là rông không, là trông không, là bát lợi, là không có lối, là gốc gác của tai ương, là kẻ giết hại, là có sự rò rỉ, là

bị tạo tác, là có bản chất sanh ra, là có bản chất già, là có bản chất bệnh, là có bản chất chết, là có bản chất sầu muộn, là có bản chất than vãn, là có bản chất thất vọng, là có bản chát phiên não. Tâu Đại vương, vị hành giả thiêt tha tu tập nên chuyên chú ở thân này như thế. Tâu Đại vương, điều này là tính chất thứ ba của người cung thủ nên được hành trì. 4. Tâu Đại vương, còn có điêu khác nữa, người thợ săn chuyên chú sáng chiêu. Tâu Đại vương, tương tợ y như thê, vi hành giả thiêt tha tu tập nên chuyên chú ở đôi tượng [của đê mục thiên] sáng chiêu. Tâu Đại vương, điêu này là tính chất thứ tư của người thợ săn nên được hành trì. Tâu Đại vương, điều này cũng đã được Trưởng lão Sāriputta, vị Tướng quân Chánh pháp nói đến: "Giông như người cung thủ chuyên chú sáng chiêu, trong khi không bê trê việc chuyên chủ, đạt được bữa ăn và tiên lương. Tương tợ y như thế, người con trai của đức Phật thực hành sự chuyên chú ở thân, trong khỉ không bê tre việc chuyên chú ở thân, chứng đắc phẩm vi A-la-hán^ 6Câu hỏi về tính chất của người cung thủ” là thứ bảy. Phẩm Chum nước là phẩm thứ bảy.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY , ỉ "Chum nước, sát đen, cái lọng che, thửa ruộng, thuôc giải độc, vật thực và người cung thủ, đã được các bậc hiểu biết nói đến." CÂU HỎI GIẢNG VÈ CÁC ví DỤ ĐƯỢC CHẤM DỨT.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.